

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesarstvo • Šparovni kotiček

• Praznujejo • Ljudje in dogodki • Kultura, jezik in izobraževanje • Razvedrilo • Spominjamo se jih

Listnica uredništva

Gorazd Mlinšek

Leto 2011 – mednarodno leto gozdov

Gozd je že od nekdaj varoval zemeljsko oblo. Naravne katastrofe (ledene dobe, poplave, vulkani ...) gozda niso izbrisale z zemeljske površine, narava je namesto uničenih gozdov oblikovala novim nastalim klimatskim pogojem in rastiščem prilagojene oblike gozda. Najbolj je gozdne površine po svetu vedno ogrožal človek. V preteklosti so v

Evropi izginjali ali pa so bili popolnoma uničeni veliki gozdni kompleksi zaradi paše in poseka listavcev za pridobivanje oglja kot osnovnega energetskega sredstva. Tudi Slovenija je bila še pred 60 leti in več dežela z veliko erozijskimi območji (nekontrolirana paša, golosečnje), veliko naših rek in potokov je bilo hudournikov. Prepoved paše v gozdu, sečenj gozdov na golo in načrtno gospodarjenje po 2. svetovni vojni vse do danes, v nekaterih gozdnih kompleksih pa še prej, je pripomogla, da je Slovenija gozdna oaza mnogonamenskega gozda z visokimi lesnimi zalogami. In to nam zavidajo mnogi strokovnjaki iz tujine! Da je potrebno v gozdu in z njim načrtno gospodariti, upoštevati preteklo gospodarjenje in ne pozabiti na negativne vplive na gozdne ekosisteme, je potrebno osveščati mlade predvsem pa politike. Marsikateri med njimi misli, da je današnji gozd, ki zagotavlja najrazličnejše funkcije, ne samo pridobivanja lesa, nastal sam po sebi. Iz gozda ne smemo samo jemati, vanj moramo vlagati v obliki načrtnega sonaravnega gospodarjenja (upoštevanje naravnih procesov in pestrosti gozdnega prostora, varovanje življenjskega okolja zaščitenih živalskih in rastlinskih vrst, nega in sadnja avtohtonih drevesnih vrst, ohranjanje in vzdrževanje najrazličnejših ekotipov – mokrišč, ostankov prvotnega gozda ...). S pravočasno nego in varstvom mladega gozda pomagamo naravi vzgojiti in oblikovati polnolesno, kvalitetno in veliko vredno drevje. Gozd ni industrijski objekt ali njiva, kjer poskušamo s kratkoročnimi posegi čimveč požeti. Narava na nenadne in nasilne človeške posege hitro reagira.

Zadnja leta se pri nas vse bolj pogosto pojavljajo neurja. Nenadne klimatske spremembe vplivajo tudi na preštevilčno namnožitev posameznih škodljivih organizmov, pojavljajo pa se tudi neznane škodljive žuželke, rastline in bolezni. Na spremembo klime vplivajo tudi uničujoči posegi v tropske deževne gozdove, ki so poleg s planktonom polnimi oceani pljuča našega planeta. Zaradi ekonomske pogolnosti, predvsem pa krčitve deževnih tropskih gozdov za rudarjene, kmetijske namene, gradnje avtocest in drugih urbanih objektov, najrazličnejše multinacionalne družbe letno posekajo 5,8 milijonov tropskih pragozdov (za 2,8 površin Slovenije).

Zaradi negativnih vplivov na gozd, predvsem pa osveščanja javnosti, je Organizacija združenih narodov leto 2011 razglasila za mednarodno leto gozdov. V najrazličnejših naravovarstveno naravnih aktivnostih sodelujejo vse države članice ZN. Med njimi je tudi Slovenija, ki je prav zaradi svojega odnosa do trajnostnega sonaravnega razvoja poznana po Evropi in drugje po svetu. Moto mednarodnega leta gozdov je "Gozdovi za ljudi". Slovenski gozdarji že več kot trideset let promoviramo gozd in gozdarstvo z najrazličnejšimi prireditvami med Tednom gozdov. Letos bodo te aktivnosti potekale čez vse leto. V program mednarodnega leta gozdov so vpete poleg gozdarjev ZGS še ostale naravovarstveno osveščujoče organizacije. Na nacionalni ravni je koordinator vseh dogajanj v mednarodnem letu gozdov Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije.

Vesela novica

RACE-KOGO – Razvojni center koroškega gospodarstva postal resničnost

V zadnji številki Viharnika smo objavili vest, da se je Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., v okviru zgoraj omenjenega konzorcija RACE-KOGO prijavilo na razpis za nepovratna sredstva, ki jih je Ministrstvo za gospodarstvo razpisalo za razvojna sredstva. Razpis se je uspešno zaključil – naš projekt je bil izbran! Edini v koroški regiji je zadostil vsem kriterijem razpisa in tako so bila konzorciju odobrena sredstva v višini 3.514.055,00 €. Ta sredstva se morajo v okviru poslovnega načrta izkoristiti do konca leta 2014 za razvojne namene članov konzorcija.

Naloge, ki nas čakajo:

- ustanovitev nove firme, katere ustanovitelji so vsi člani konzorcija,
- postavitve vodstva firme,
- registracija,
- podpis pogodbe z MG o sofinanciranju projektov,
- zaposlitev ustreznega kadra, ki bo projekte izvajal.

Veseli in ponosni smo, da smo uspeli pripraviti tak projekt razvojnega programa in sestaviti tak konzorcij, ki je zadostil zelo strogim kriterijem razpisa. Za Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec to pomeni mnogo hitrejši razvoj zastavljenih dolgoročnih ciljev razvoja podjetja.

Vodja projektov:
spec. Drago Pogorevc, dipl. inž.

Direktor Silvo Pritrznik med podpisom pogodbe

Spec. Milan Tretjak – ponovno vodja ZGS, OE Slovenj Gradec

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije,
OE Slovenj Gradec

Vlada Republike Slovenije je leta 1994 ustanovila Zavod za gozdove Slovenije. Javna gozdarska služba ima sedež v Ljubljani (Centralna enota), ogrodje te službe pa predstavlja štirinajst območnih enot. Gozdovi koroške regije so zajeti v Območno enoto Slovenj Gradec. Območno enoto vodi vodja območne enote, ki je imenovan vsaka štiri leta.

V novembru leta 2010 je ZGS objavil razpis za vodje območnih enot. Prijavljeni kandidati so bili o izbiri obveščeni v začetku januarja 2011. V Območni enoti Slovenj Gradec je bil za izvajanje vodstvenih funkcij ponovno izbran spec. Milan Tretjak. To je že njegov peti mandat.

Milan Tretjak že šestnajst let uspešno vodi javno gozdarsko službo na območju 60.000 ha koroških gozdov. Svojo gozdarsko strokovnost je pridobival in oblikoval med študijem gozdarstva na Gozdarskem oddelku Biotehniške fakultete v Ljubljani. Operativno je svoje znanje utrjeval kot referent za gojenje in varstvo gozdov v TOZD Mislinja v Lesni Slovenj Gradec, kjer je pričel službovati. Gozdarjem TOZD Mislinja so bili v gospodarjenju zaupani državni gozdovi na mislinjskem Pohorju, ki pa so bili poleg po plinu poškodovanih gozdov v Mežiški dolini najbolj nestabilni in ranljivi v vsem gozdnogospodarskem

območju Slovenj Gradec. Mislinjske smrekove monokulture so bile močno podvržene ujmam, podlubnikom in preštevilni divjadi. Milan Tretjak se je kot redoljuben gozdarski strokovnjak in lovec poglobil v ponovno revitalizacijo zasmrečenih sestojev. S sodelavci je nadaljeval pionirsko delo sanacije umetno osnovanih smrekovih sestojev. Še posebno ga je zanimalo varstvo gozdov. Preizkušali in analizirali so

najrazličnejše načine zaščite sadik gozdnega drevja, med prvimi so v območju pričeli ščititi sadike in naravni vznik s kolektivno zaščito ali ograjami. Milan pa ni bil samo dober gojitelj, že od vsega začetka je bil aktiven v najrazličnejših strokovnih odborih takratne skupne koroške organizacije gozdarjev in lesarjev Lesne in ponovno organiziranega Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Pri opravljanju najrazličnejših funkcij si je pridobival izkušnje vodenja. Že od nekdaj je bil ekološko naravnani, saj se je že kot gimnazijec v Velenju srečeval z onesnaževanjem zraka v Šaleški dolini. Izobrazbo univerzitetnega diplomiranega inženirja gozdarstva je dopolnil s podiplomskim študijem in leta 1991 uspešno zagovarjal specialistično strokovno nalogo z naslovom Vrednotenje prostora območja ugreznin Rudnika Velenje, s čimer je postal specialist gozdarstva s področja urejanja gozdne krajine.

Milan Tretjak že od vsega začetka spremlja razvoj javne gozdarske službe. S svojimi strokovno opredeljenimi argumenti je sodeloval tudi pri rojstvu te službe. Že kot prvi vodja Območne enote Slovenj Gradec je zagovarjal spoznavni pristop in nadaljevanje sonaravnega gospodarjenja v gozdu. V šestnajstih letih vodenja je kot uspešen vodja pogostokrat dejal, da je za uspešno delo potrebna zelo dobra ekipa ljudi, kjer morajo prevladovati poleg strokovnih tudi človeški odnosi. Milan zna ceniti oboje, saj se lahko zanese na strokovno podkovan in prijateljsko naravnani kolektiv. Zato se mu ni bilo težko ponovno prijaviti v tudi za gozdarstvo burnih časov za vodjo Območne enote Slovenj Gradec. Staremu novemu vodji želimo sodelavci veliko zdravja in uspešnega vodenja še v nadaljnjih letih!

Informativni gozdarski storži v januarju 2011

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije,
OE Slovenj Gradec

Za nami je pestro in zanimivo leto, zakorakali smo v leto 2011. Ali bo to leto gozdarsko uspešno leto, lahko samo predvidevamo. Analiziramo pa lahko dogajanja in vreme v prvem letošnjem mesecu. In kakšne informacije nam ponujajo januarski gozdarski storži? Leto 2011 se je pričelo z lepim hladnim vremenom, 6. januarja 2011 se je zrak v jutranjih urah ohladil na -14°C . Prvi teden je na Koroškem prevladovalo jasno do delno jasno vreme z vmesno delno oblačnostjo. Oblaki so prekrili nebo 2. januarja, v popoldanskih urah je ta dan rahlo naletaval sneg. Drugi teden je

prevladovalo oblačno do delno oblačno vreme. 10. januarja ponoči je pričelo deževati, rahel dež je orosil koroška tla tudi prvo polovico 11. januarja. V tem času se je rahlo otoplilo, najnižje in najvišje dnevne temperature so se gibale med 0 in 11°C . Tretji teden v analiziranem mesecu je bil ponovno lep in hladen. 18. januarja je bila najnižja dnevna temperatura zraka -13°C . V popoldanskih urah 19. januarja je pričel naletavati suh sneg, do 21. ure ga je na Ravnah na Koroškem zapadlo do 5 cm, naslednji dan je proti jutru prenehalo snežiti. Četrty teden v januarju je bil vremensko mešan in hladen, 27. in 28. januarja je rahlo naletaval sneg. V dolini je zapadlo le nekaj centimetrov snega, višje okoli 10 centimetrov.

Je pa bil letošnji januar tudi astronomsko zanimiv. 3. januarja je bil med 8. in 11. uro delni sončni mrk, naslednjega bomo lahko opazovali leta 2015. 9. januarja 2011 so ob 03.11 uri nekatere Slovenjgradčane prebudili rahli potresni sunki. Otoplitve so 15. in 16. januarja iz Maribora pregnale letošnjo zlato lisico.

V slovenskih gozdovih gospodarimo po

načelih trajnosti. Za trajnost je potrebno načrtovano delo. Gozdarji že šest desetletij načrtujemo desetletne gozdnogospodarske načrte, ki vsebujejo usmeritve za mnogonamensko gozdarjenje v vseh gozdovih. Z načrtnim delom krepimo proizvodne in druge funkcije gozda. Na smemo pozabiti, da so bili slovenski gozdovi zaradi nenačrtnega poseganja (golosečnje, paša v gozdu, drugi škodljivi ukrepi) erozijsko poškodovani in nestabilni z majhno lesno zalogo. Skoraj po šestdesetih letih smo gozdarji in lastniki gozdov z načrtnim delom pomagali naravi okrepiti zeleni gozdni plašč po vsej Sloveniji. Zaradi vse pogostejših vremenskih nepravilnosti je ohranjanje zelenega drevesnega ščita vse bolj pomembno.

S pripravami na izdelavo gozdnogospodarskega načrta za obdobje 2011–2020 v OE Slovenj Gradec smo gozdarji javne gozdarske službe pričeli delno že lansko leto, intenzivno pa v začetku letošnjega leta. 11. januarja 2011 smo se sestali vodje odsekov OE Slovenj Gradec na operativnem sestanku, kjer nam je vodja odseka za načrtovanje Branko Gradišnik opredelil določene zadolžitve pri izdelavi tega zelo pomembnega strokovnega gradiva.

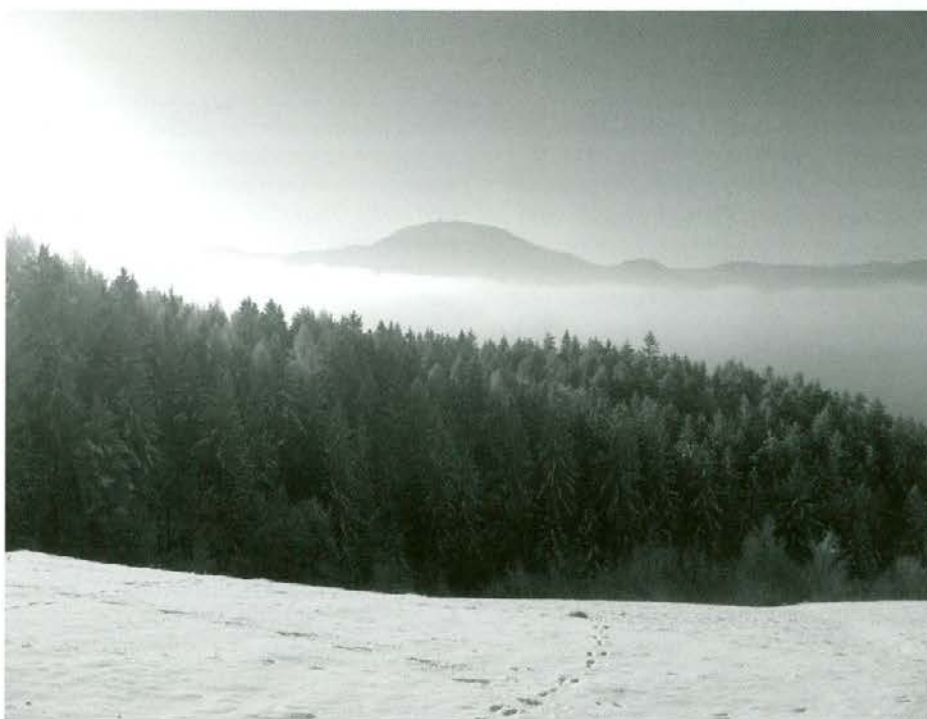
V gozdnogospodarskem območnem načrtu so na osnovi analize preteklega

gozdarjenja podane usmeritve za gospodarjenje v gozdovih vseh lastništev v gozdnogospodarskem načrtu. Slovenski gozdovi so regionalno zajeti v 14 gozdnogospodarskih območnih enot (Območne enote Zavoda za gozdove Slovenije).

V gozdnogospodarskem načrtu so upoštevana tudi strokovna mnenja drugih uporabnikov gozdnega prostora. Operativno izvajanje sečenj, gojenja in varstva gozdov ter krepitev drugih funkcij gozda načrtujejo gozdarji javne gozdarske službe (revirni gozdarji, drugi) v sodelovanju z lastniki gozdov v gozdnogojitvenih načrtih.

V Kostanjevici na Krki je 17. in 18. januarja 2011 potekala mednarodna delavnica iz varstva gozdov. Aktivno smo se 18. januarja udeležili tega izobraževanja tudi vodje odsekov za gojenje in varstvo gozdov. To srečanje je postalo že tradicionalno. Na njem so poleg naših strokovnjakov za varstvo gozdov sodelovali gozdarski strokovnjaki s Hrvaške in iz Bosne in Hercegovine. Na delavnici smo izvedeli veliko zanimivega iz varstva gozdov iz omenjenih držav. Tudi v njihovih gozdovih odkrivajo številne nove škodljive organizme. Velike poškodbe povzročajo po vojni v bosanskih bukovih, jelovih in smrekovih sestojih mali glodavci, prenašajo

pa tudi različne bolezni, ki so nevarne za ljudi. V letu 2007 so borovi sprevedni pelci povzročili masovne golobrstve (obžiranje iglic) v borovih gozdovih v bližnji in daljni okolici Sarajeva. Nekatere vrste borovih prelcov se širijo po Balkanu proti severu v predele, kjer jih še ni bilo. Hrvati so imeli velike težave z zatiranjem navadnih gobarjev, katerih gosenice povzročajo velike poškodbe na hrastih. Gobarji so metulji, pri katerih se samec in samica ločita po velikosti. **Leta 2004 so navadni gobarji povzročili golobrstve na gozdnem drevju v Vipavski dolini in na Krasu. Najbolj so bili poškodovani črni gabri in hrasti. Podlubniki ne ogrožajo samo smrekovih gozdov po Evropi (Nemčija, Češka, Slovaška), zaradi njih nastajajo ogolele površine tudi v Gorskem Kotarju. Težave pa imamo s podlubniki tudi v Sloveniji – prejšnja leta v kočevskem in novomeškem območju, lansko leto pa na vetrolomnih površinah Območne enote Bled.**

Po zaključku delavnice smo se srečali z gozdarjem in županom občine Kostanjevica na Krki Mojmirjem Pustoslemškom. Predstavil nam je mesto na otoku med umetnim kanalom in naravno strugo Krke nekdanj in danes. Opazni so še bili sledovi poplave v lanskem septembru. V prostorih ZGS KE Kostanjevica na Krki imajo lep portret gozdarskega strokovnjaka Jozefa Ressler, ki je izumitelj vijaka za pogon ladij. Svoj izum je preizkušal na Krki. V poznem popoldanskem času smo si ogledali cistercijanski samostan, v katerem je likovna galerija Riharda Jakopiča, okoli samostana pa forme vive lesenih umetniških stvaritev.

Tudi v Območni enoti Slovenj Gradec moramo biti pozorni na podlubnike in pravočasno sanirati novo nastala žarišča. Dosledno izvajanje gozdnega reda, ki vam ga z odločbo o poseku določi vaš revirni gozdar, zmanjšuje

prekomerno razmnožitev lubadarjev. Podlubniki še prezimujejo v zemlji in spodnjih delih debla, vendar moramo biti pozorni na nenadne spremembe v gozdnem prostoru tudi v zimskem času. Pravočasno sporočanje o poškodbah in boleznih vašemu revirnemu gozdarju bo omogočilo, da bomo lahko pravočasno in pravilno ukrepali s preventivnimi in zatiralnimi ukrepi. V kolikor bolezni ali škodljivca ne bomo poznali, bomo s škodljivim organizmom seznanili službo za varstvo gozdov (Poročevalsko diagnostična in prognozična služba za varstvo gozdov). Vsi, ki vas zanima varstvo gozdov, se lahko seznanite z organiziranostjo službe za varstvo gozdov kot sestavnim delom Fitosanitarne uprave Republike Slovenije, izveste lahko vse o prisotnosti škodljivih organizmov v Sloveniji, o determinaciji škodljivih organizmov in drugih zanimivosti na spletni strani www.zdravgozd.si.

Kljub mrazu je bilo januarsko vreme zelo primerno za delo v gozdu. Snežna odeja je bila tanka, na posameznih pobočjih je že skoraj skopnela. Zemlja je bila tudi v gozdu zmrznjena, spravilo lesa je bilo lažje kot na razmočenih tleh. Poškodbe po sečnji in spravilu so v zimskem času manjše kot čez leto, ko se po vodovodnih ceveh dreves in grmov intenzivno pretakajo drevesni sokovi. Zato se je marsikateri lastnik odločil za posek tudi v januarju; tako revirni gozdarji niso imeli zimskega počitka. Veseli so lepega vremena tudi delavci GG Slovenj Gradec. Januarske delovne dneve smo aktivno zapolnili z ustvarjanjem raznih poročil, izobraževanj, priprav in kontrol razpisnih dokumentacij za gradnjo gozdnih prometnic in drugih gozdarskih aktivnosti.

Marsikdo se je 29. januarja 2011 podal med lepe gozdove na Mitnek nad Črno na Koroškem, kjer si je lahko zbral svoj snežni grad. Ta dan je 585 graditeljev iz vse Slovenije, zbranih v 86 ekip, gradilo snežne gradove kralja Matjaža. Med graditelji je bila tudi ekipa koroških županov, ki jim je v nekaj urah uspelo zgraditi tretjo razvojno os. Upajmo, da bo na Mitneku dolgo mrzlo, da Korošci ne izgubimo urejene cestne povezave s prestolnico!

Upokojil se je Mihael Kristan

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije,
OE Slovenj Gradec

V vsakdanjih razgovorih ugotavljamo, da leta bežijo, da se nam nabirajo na plečih. Mihael Kristan pa je konec lanskega leta ugotovil, da se nabirajo in naberejo prav tako tudi leta službenih aktivnosti in obvez. Izpolnil je pogoje za upokojitev.

Miha je prehodil zanimivo službeno pot. Je eden tistih, ki so konkretne delovne izkušnje nadgrajevali s formalnim izobraževanjem. Glede na kvaliteto njegovega dela lahko povzamemo, da sta pot od prakse k teoriji in njuno povezovanje zelo umestno in uspešno.

Kot mladenič se je Mihael Kristan leta 1969 zaposlil v gozdarstvu. Zahtevno delo sekača je opravljal do odhoda na služenje vojaščine. Po zaključeni obvezi do domovine se je vrnil k svojemu prvemu delu. Preko izobraževalnega centra gozdnega gospodarstva je opravil izpit za sekača in za delovodjo. Ob delu se je vpisal v gozdarsko srednjo šolo in jo uspešno

Miha s sodelavci

končal. Leta 1979 se je zaposlil kot revirni gozdar v Temeljni organizaciji kooperantov v Radljah. Delo revirnega gozdarja v zasebnih gozdovih je bilo Mihi pisano na kožo. Strokovno delo v gozdu je obvladal s praktičnega in teoretičnega vidika, delo z ljudmi pa je bilo zanj izziv. Tudi na tem področju se je Miha uspešno uveljavil. Sodelovanje z lastniki gozdov je bilo pogojeno z njegovimi pozitivnimi značajskimi potezami, ki smo jih vedno znova začutili tudi sodelavci. Miha je vselej deloval korektno, kar je obljubil, je tudi izvedel. Delo preko predpisanega delovnega časa zanj ni bilo problem, na

prvem mestu so mu bili lastniki gozdov in delo z gozdom.

V kolektivu KE Radlje bomo sodelavca Mihaela Kristana pogrešali v številnih situacijah in ob najrazličnejših prilikah. Manjkal bo nekdo, ki vsako dodatno obveznost, ki prileti "od zgoraj", sprejme brez slabe volje in negotovanja, nekdo, ki vse opravi točno do predpisanega roka. Pogrešali bomo dežurnega pri službenem telefonu, ki zazvoni ravno takrat, ko si sredi najpomembnejšega jutranjega dela. Mihova delovna miza je bila vselej dobro založena z najrazličnejšimi pisarniški pripomočki, ki jih je sam nabavil, pa jih dal na razpolago vsem ostalim. Z Mihovo upokojitvijo odhajajo pripomočki, ki so bili vselej na voljo. Tudi pri vzdrževanju službenega vozila smo čutili Mihovo zavzetost. Avto je čakal novega uporabnika v vselej umazanih *gozdarjih* čist znotraj in zunaj, če ga je prej uporabljal Miha. V kolektivu bomo pogrešali nekoga, ki je zjutraj prihajal prvi in je poskrbel za tople pisarne ob naših prihodih.

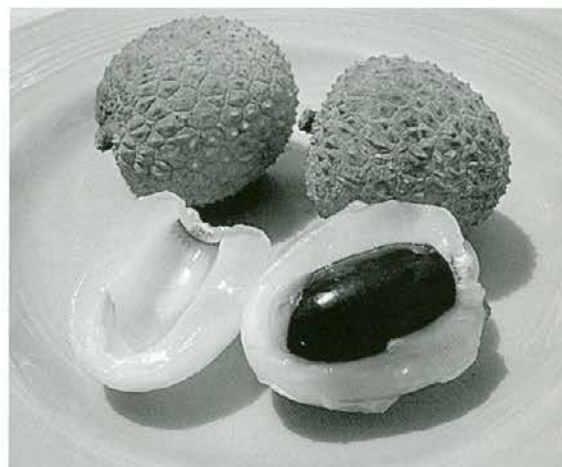
Strokovnost in prizadevnost Mihaela Kristana nista bili neopaženi na nivoju Območne enote ZGS Slovenj Gradec, saj je bil pred dvema letoma kot prvi izbran za najprizadevnejšega sodelavca. V Radljah se zavedamo, da moramo nadaljevati

korektno in uspešno Mihovo strokovno pot. V kolektivu se bomo trudili izpolnjevati njegovo željo ob odhodu v pokoj: "Radi se imejte, razumite se med sabo." Vsi mu iz srca privoščimo in želimo zadovoljno in predvsem zdravo preživljanje časa v zasluženem pokoj. Vemo, da si bomo vselej, ko se bomo srečevali, imeli še veliko povedati. Vedno se bo našlo kakšno strokovno vprašanje, na katerega bo Miha s svojimi bogatimi izkušnjami znal brez težav odgovoriti. Vselej pa se bomo z njim kot z dostopnim, spoštovanim nekdanjim sodelavcem lahko lotevali tudi čisto vsakdanjih občečloveških tem.

Liči – *Litchi chinensis*

Martina Cigler

Sredi zime smo in najbrž skoraj vsi hrepenimo po bolj toplih dneh. Že v študentskih dneh smo si zimo odmislili s kakšnim tropskim sadežem, ne le z jabolki in hruškami, kakor nekoč, in zadnja leta je pri nas možno kupiti tudi liči. To je kitajski sadež z rožnato do intenzivno rdečo hrapavo lupino. Pod njo se skriva meso, katerega okus najbolj spominja na belo grozdje.

Vir: exoticke-ovoce.coajak.cz/home/lici/img/lici-c...

Izvor: izvira iz J Azije, J Kitajske, Indonezije in Filipinov.

Opis: zimzelena drevesa imajo temnozeleno svetleče liste in zrastejo od 10–15 m visoko. Potrebujeta sorazmerno visoke temperature, ki pa ne smejo pasti pod ledišče. Ličijeva drevesa so dekorativna, zato ga sadijo tudi v razne vrtove. Plodovi so jajčasti in dolgi 3–5 cm. Uporaba: liči vsebuje ogljikove hidrate, minerale, kot so kalcij, fosfor in magnezij, ter okoli 50 mg vitamina C na 100 g mesa sadeža.

Ker se sveži težko obdržijo, jih veliko predelajo v kompot. Najboljši pa je seveda svež liči, ki ga lahko uporabljamo v sadnih solatah, sladcah in slanah jedeh. Pri slanah jedeh ga kombinirajo s perutninskim in drugim mesom zlasti Kitajci. Posušen liči je zelo sladek in ga lahko uporabimo kot naravno sladilo za čaj. Dobro se ujame tudi z drugimi sočnimi vrstami sadja. Privoščimo si tako tudi v teh mrzlih zimskih dneh pridih orientala in uživajmo v okusu ličija na vse načine.

Sadjarsko društvo Dravograd

Vančy

Člani sadjarskega društva Dravograd smo se zbrali na 2. občnem zboru članov in pregledali pestro dejavnost v preteklem obdobju. Načrtovanih je bilo veliko aktivnosti, ki so bile vse realizirane. Dotaknil se bom le glavnih, ker sem o nekaterih poročal že med letom.

Pričeli smo z ocenjevanjem sadnih likerjev, pripravili prikaz kuhanja cepilne smole, na Ojstrici smo ocenjevali mošt. Prisostvovali smo strokovno vodenemu (dr. Tonko) obrezovanju sadnega drevja in cepljenja, organizirali družabni izlet na Grubarjev vrh nad Šentjanžem in pripravili zelo odmevno razstavo sadja, saj je tudi v našem okolju bila res obilna letina. V oktobru smo imeli strokovno vodeno ekskurzijo na Vipavsko. Organizirali smo nakup starih sort jablan in s prispevki sodelovali v regijskem glasilu Sad ŠUS, ki ga je prejel tudi vsak član

Občni zbor Sadjarskega društva Dravograd (foto: Florjan Verhnjak)

društva. Sodelovali smo s sorodnimi društvi v regiji, navezali pa tudi stike z drugimi širše v Sloveniji. Inž. Vojko Škerlaj je predaval o varstvu koščičarjev pred boleznimi in škodljivci. Za letošnje obdobje smo si zadali podobne cilje. Radi bi si uredili in opremili svoje društvene prostore, ki so nam že obljubljeni. Da je zanimanje za tovrstno dejavnost v našem prostoru precejšnje, dokazuje članstvo, ki že krepko presega številko dvesto in se še veča.

Ker je v februarju pomemben kulturni dan, sem natresel nekaj kulturnih drobtinic. Ob vseh večjih akcijah je vedno poskrbljeno še za prigrizek, tako je bilo tudi na tem občnem zboru. Brata Boštjan s harmoniko in Marko z baritonom sta poskrbela, da je bilo vzdušje še bolj sproščeno, in vsi, ki imajo radi domačo pesem, so jima veselo pritegnili.

Februar in čebelar

Janez Bauer

Foto: Janez Bauer

Mraz pritiska in sever vleče okrog vogalov. Kar najlepše je doma na toplem. Komu pa bi se dalo v takem potepati po svetu?! Tudi naše čebelice enako razmišljajo.

Sredi januarja se je otoplilo in bilo je par lepih dni, da so se čebele spreletele okrog čebelnjakov in v panj prinesle prve kapljice vode. Nato pa je zima zopet pritisnila in življenje pred panji je zamrlo. V panju pa je čisto drugače. Konec meseca januarja, ko se že pozna pri dnevu, je nastal v čebelji družini čuden nemir. Čebele so pričele ogrevati sredino zimske čebelje gručice in ko je bilo tam notri več kot trideset stopinj, je matica zaleгла prve letošnje čebele. Prvi dan eno ali dve celici, nato pa vsak dan več. Porajalo se je novo življenje. To ogrevanje predstavlja za čebele velik napor, saj so temperature zunaj krepko pod ničlo. Poraba hrane se takrat močno poveča. Važno je, da čebele dobijo kvalitetno in dobro predelano hrano. Ob kakem kristaliziranem medu v satju bodo lačne, saj ne morejo priti do vode, da bi ga stopile. Zato gladujejo in marsikdaj celo umrejo od lakote ob polnem satju kristalnega medu. Čebelar naj da mir v čebelnjaku. Vsako ropotanje in razbijanje povzroči pri čebelah nemir, zato se tudi poraba hrane močno poveča. Proti koncu meseca, ko se bo malo otoplilo, bomo zopet pričali izletu čebel.

Tega dne čebelar ne sme zamuditi. Usedomo se pred čebelnjak in opazujemo čebele, kako izletavajo. Iz njihovega obnašanja lahko izvememo vse, kar se dogaja v panju. Kjer čebele pridno izletavajo, se prašijo na bradi panja in prinašajo prve koške cvetnega prahu, tam verjetno ni nič narobe. Kjer pa so čebele nemirne, pročelje panja popackano z iztrebki in se čebele ne umirijo niti po izletu, je nekaj narobe. Take čebelje družine bodo zahtevale našo prvo skrb in pozornost, ko se bo otoplilo. Do takrat pa se pridno izobražujemo in usposabljammo, saj nam narava vedno ponudi kako novo stran v nikdar končani zgodbi.

Uredba o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva

Konec januarja je izšla Uredba o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva

v Republiki Sloveniji v letih 2011–2013. Uredba opredeljuje izvajanje ukrepov Tehnična pomoč čebelarjem (sofinanciranje čebelarstva opreme in pomoč čebelarjem začetnikom), Nadzor nad varozo, Kakovost medu in Obnavljanje čebeljega fonda (menjava čebeljih matic, subvencioniranje vzrejevalcev čebeljih matic, spremljanje kakovosti vzrejenih matic kranjske čebele in vpliv kakovosti prehrane na dolgoživost čebel in vitalnost čebeljih družin). Sredstva za omenjene ukrepe zagotavljata RS in EU, vsaka do 50 odstotkov. Uredba bo veljala tri leta. Pri podukrepu Sofinanciranje čebelarstva opreme so novosti te, da mora biti čebelar, ki bo kandidiral zanj, vpisan v register čebelnjakov najpozneje dan pred oddajo vloge, da je delež sofinanciranja 80 % skupne neto vrednosti (brez DDV) kupljene čebelarstva opreme, da je najvišji znesek sofinanciranja v programskem obdobju 2011–2013 za upravičenca, ki čebelarji z največ 20 čebeljimi družinami, 1000 EUR, za tistega, ki čebelarji z 21–40 čebeljimi družinami, največ 2000 EUR, za tistega, ki čebelarji z 41–100 čebeljimi družinami, največ 4000 EUR in za tistega, ki čebelarji s 101 ali več čebeljimi družinami, največ 6000 EUR (upoštevani so podatki o številu čebeljih družin, ki so bili v CRČ vpisani na dan 31. oktobra v letu pred oddajo vloge). Svetovalna služba pri Čebelarški zvezi Slovenije bo v ta namen izvedla srečanje s čebelarji v Domu upokojencev v Slovenj Gradcu. To srečanje bo 28. marca od 14. do 18 ure. Svetovanje in pomoč za vse čebelarje sta brezplačna.

Bolezni prostate pri psih

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.,
VP Slovenj Gradec

Foto: Marinka Dretnik

Prostata, ki jo imenujemo tudi žleza obsečnica (imajo jo samo samci), je sestavljena iz dveh režnjev, leži pa na robu medenične votline pod danko in takoj za sečnim mehurjem obdaja sečnico. Uvrščamo jo med pomožne spolne žleze. Svoje izločke izloča neposredno v sečnico, glavna vloga izločka prostate pa je prehrana semenčic. Pri srednje velikem psu meri v premeru od 3 do 5 centimetrov. Prostata začne naglo rasti ob nastopu pubertete in doseže pri psu svojo največjo (fiziološko) velikost pri starosti dveh let. Od te starosti naprej je njena velikost odvisna od količine hormona testosterona in morebitnih bolezenskih stanj. Poznamo več vrst boleznih prostate (benigno hiperplazijo prostate, bakterijsko vnetje prostate, abscese in ciste na prostati, tumorje na prostati ...)

Najpogostejša bolezen prostate pri psih je **benigna hiperplazija prostate**. Izraz pomeni, da se prostata lahko precej poveča zaradi delovanja hormonov (testosterona). Opaža se pri psih po dopoljenem petem letu starosti, ki so nekastrirani. Pri nekaterih psih bolezen ne povzroča težav, vendar vseeno povzroča določeno nelagodje, pri nekaterih pa tudi izrazito bolečino. Težave zaradi posledic povečane prostate odpravimo s kastracijo. Povečanje prostate pri psih je redkeje rakaste narave. Druge pogostejše težave pa so povezane z **bakterijsko okužbo**. Najpogosteje lastniki opazijo, da njihovi psi s težavo iztrebljajo in

urinirajo, kajti povečana prostata pritiska na danko, iz penisa pa lahko priteče krvav ali gnojen izcedek. Značilne pa so tudi ponavljajoče se infekcije sečil. Nespecifični znaki so lahko povišana telesna temperatura, bolečina v zadnjem delu ter nenormalna in zgrbljena drža ("hoja po jajcih").

Prostato se pregleda s tipanjem preko trebušne stene in preko danke. Povečana prostata je prisotna namreč ne samo v medenični, temveč tudi v trebušni votlini. Veterinarji pregledamo obliko, velikost, simetrijo, konsistenco in premičnost ter morebitno bolečino.

Nadaljnjo diagnostiko je potrebno narediti z ultrazvočnim pregledom in rentgenskim slikanjem ter biopsijo. Pregledati je potrebno tudi krvne parametre. Preko urinskega katetra, ki ga vstavimo v sečnico, pa lahko dobimo tudi celice prostate. Pregled celic prostate je pomemben za diagnostiko, zlasti če gre za rakaste spremembe.

Bakterijska vnetja se zdravijo s pomočjo antibiotikov, ob benigni hiperplaziji pa se priporoča kastracija, saj se po posegu žleza zmanjša in težav ni več.

Licitacija krač in drugih suhomesnatih izdelkov na Remšniku

Aleš Tacer

Foto: Aleš Tacer

V sredini letošnjega nadpovprečno toplega januarja, na god sv. Antona Puščavskega, je na Remšniku potekala že tradicionalna licitacija krač in drugih suhomesnatih izdelkov. Prireditelj je imela za končni cilj druženje krajanov ter na šaljiv, sproščujoč in duhovit način zbrati nekaj gmotnih sredstev za vzdrževanje in obnavljanje podružnične cerkvice sv. Urbana, ki stoji na idilični planoti na mejnem pasu s sosednjo Avstrijo.

Na sami prireditvi, ki je potekala v dvorani krajevne skupnosti, se je zbralo lepo število krajanov. Med njimi smo opazili domačega župnika Antona Kmeta in radeljskega župana ter poslanca v parlamentu Alana Bukovnika. Manjkali niso niti naši gostje iz krajev onkraj meje. Ljubiteljski fotograf Kočnikov Rudi, ki je postal prava maskota Remšnika, pa je vsako prodano dišečo dobroto seveda slavnostno zabeležil na filmski trak.

Glavni licitator Beno Breznik in njegov pomočnik Peter Pažek sta se res potrudila

Na ogled je bilo približno trideset suhomesnatih izdelkov, ki so jih darovali okoliški kmetje. Med njimi je bilo največ krač, manjkalo pa ni niti okusnih suhih salam, domačih klobas in zarebrnic. Vsak izdelek je po enotni izključni ceni 10 evrov dosegel končno ceno okrog 30 evrov. Vrhunec licitacije je predstavljal suhi savinjski želodec s koroškim pridihom, za katerega je ponosni lastnik odštél kar krepkih 55 evrov. Posebej so se izkazala remšniška dekleta.

Za dobrodošlico so nam ponudila aperitiv, kasneje pa na mize postavila pladnje z obloženimi kruhki. Komisija, ki je bila imenovana posebej za ta namen, je izračunala, da smo za podružnično cerkev sv. Urbana zbrali blizu tisoč evrov.

Lepo in pohvalno. Naj se ta prireditelj ohranja tudi v naslednjih letih.

Prepolna dvorana na Selah

Nevenka Knez

Foto: Anton Knez

Vsako leto v januarju Vaška skupnost Sele-Vrhe organizira prireditve ob vaškem prazniku, ki ga ob obletnici smrti posvetimo naši veliki ikoni Francu Ksaverju Mešku. Obenem pa se skozi bogat kulturni program spomnimo na večje pridobitve v kraju. Zadovoljstvo bivanja tu na Selah in Vrhah predvsem pa v novo rastočem naselju izpričujejo krajanji s svojo izredno udeležbo ob tovrstnih dogodkih. Letos je dvorana večnamenskega doma dobesedno pokala, saj so nekateri gostje in nastopajoči morali prireditve spremljati kar s hodnika.

To lahko pomeni, da je program ob vaškem prazniku vedno bolj pester, saj ga poleg pevskih, recitatorskih in plesnih točk naših najmlajših iz vrtca in osnovne šole oblikuje veliko znanih domačih pevcev in umetnikov, ki znajo ustvariti tisto "ta pravo" vzdušje. Letos so dogajanje na odru obogatili: ljudske pevke Bršljanke, ansambel Bum in Marjan Smode ter folklorna skupina Kulturno etnološkega društva Dežela škratov. Drugi razlog za

natrpanost pa najbrž tiči v premajhni dvorani, ki zadnja leta kar kriči po razširitvi. In če nam bi bila dana uresničitev velike obljube častnega gosta župana g. Matjaža Zanoškarja, bi se vaškega praznika lahko že v kratkem veselili v prenovljenem domu krajanov na Selah. Kakor koli, naše želje so neskončne. Kakor hitro se nam uresniči tista najbolj na dosegu, že si postavimo višje cilje in zahteve. Od vsega pa so vendar najpomembnejši medsebojni odnosi in razumevanje, ki jih gojimo krajanji med seboj. "Obleka še ne naredi človeka, pač pa tisto, kar nosimo v naših srcih." S temi besedami nas je nagovoril župan, ki je zares zvest obiskovalec vaškega praznika, saj vedno rad poudari, da od tu izvirajo njegove korenine.

Vrtčevski otroci so ponosni na svoj kraj zapeli čisto svoji pesmi, ki sta bili napisani posebej za njihov projekt o Selčnici: Mostovi Selčnice, Sele moj kraj. Največ pa malčkom pomeni "graditi si prijateljstvo", kar je bila osrednja misel prireditve. Na citrah jih je spremljala Lilijana Lipnik.

Osnovnošolci so poleg petja in plesa brali nagrajene spise, v katerih je tekla glavna beseda o Ksaverju Mešku. Žan Logar je pisal o delovanju MPZ Ksaverja Meška, ki letos praznuje 45 let, Tilen Ott pa nam je razkril zanimivosti o zgodovinskih poskusih kopanja premoga na Selah.

Mežiški knapi v Domu starostnikov Slovenj Gradec

Nataša Konečnik Vidmar

Foto: Nataša Konečnik Vidmar

V sredo, 26. januarja, je popoldne stanovalcem Doma starostnikov Slovenj Gradec glasbeno popestril moški pevski zbor Mežiški knapi. Moški pevski zbor Mežiški knapi prihaja iz znanega rudarskega mesta Mežice. Ustanovljen je bil leta 1969. Takrat je bila večina pevcev rudarjev, zato je dobil zbor tudi takšno ime. Zbor so ustanovili ljudje, ki jim je pri srcu lepa slovenska ljudska in umetna pesem, predvsem pa za nas Korošce najlepša koroška pesem. Med pevci je še vedno nekaj članov, ki so ustanovili zbor in skupaj z novimi člani nadaljujejo tradicijo ohranjanja kulturne dediščine s področja zborovskega petja. Pod goro Peco že več kakor sto let ustanavljajo zборе, ki s pesmijo poživljajo prireditve in ustvarjajo dobro voljo pri ljudeh. Prav to počne tudi zbor Mežiških knapov. Zbor nastopa na mnogih prireditvah v Mežiški dolini in

drugod, prirejajo pa tudi samostojne koncerte. Družita jih ljubezen do petja in prijateljstvo, ki so ga dolga stoletja gojili globoko v osrčju Pece. Zbor šteje 20 članov, delujejo pa že 35 let. Zborovodja gospod Marko Kavtičnik je popestril repertoar s šaljivimi pripovedmi. Ubrano so zapeli 15 pesmi. Nekaj pesmi so zapeli tudi ob spremljavi kitare in

harmonike. Vzdušje je bilo zelo sproščeno, stanovalci doma so se iz srca nasmejali in tudi prepevali. Rudarski zbor je zaigral tudi polko, na katero so stanovalci navdušeno ploskali. Večina pesmi, ki jih pojejo, je namenjenih ženskam. Nastop sta popestrila tudi dva mlada kitarista iz OŠ Slovenj Gradec.

Nastopajoči so dobili v spomin copatke sreče, ki jih je spletla stanovalka doma, gospa Rozman.

kratkočlanci

Tekmovanje za najpodjetniško skupino osnovnošolcev Mislinjske in Dravske doline

Katarina Žagar

Foto: Luka Lužnik

V petek, 14. januarja, je v OŠ Muta potekalo tekmovanje za najpodjetniško skupino osnovnošolcev Mislinjske in Dravske doline. Na tekmovanju se je predstavilo osem podjetniških skupin iz vseh občin Mislinjske in Dravske doline. Komisija (Dušanka Kotnik, Alan Bukovnik, Boris Kralj in Vlado Hrnčič) je pregledala poslovne načrte in ocenila nastope podjetniških

skupin. Svoj delež h končni oceni so dali tudi mentorji. **Posebno priznanje komisije za najboljši nastop** sta si prislužili podjetniška skupina **DMP OŠ Radlje ob Dravi in Mladi podjetniki OŠ Dravograd**. **Tretje mesto** si je priborila podjetniška skupina **Mojstri, d. o. o., OŠ Brezno** z idejo Organizacija nogometnega turnirja. **Drugo mesto** je pripadlo podjetniški skupini **Smajliji, d. o. o., iz OŠ Ribnica na Pohorju** z idejo Ples v maskah, **prvo mesto** pa je pripadlo podjetniški skupini **Mladi geniji iz OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu** z idejo delavnice za otroke Snežinke. Podjetniške delavnice za osnovnošolce so potekale v okviru projekta Podjetniško izobraževanje za mlade. Z izvedbo projekta, ki je sofinanciran v okviru LIN 2010 LAS MDD, želijo v Podjetniškem centru Slovenj Gradec spodbuditi ustvarjalno mišljenje, razvijati

podjetniški duh, podjetne zmožnosti in večine ter predstaviti mladim podjetništvo in ustvarjalnost kot način življenja. Izvedbo projekta sofinancirajo tudi občine Mislinjske in Dravske doline. V okviru projekta so izvajali podjetniške delavnice za osnovnošolce (v teku je še delavnica za srednješolce, ki poteka na Srednji gostinsko turistični in lesarski šoli Slovenj Gradec), ki so potekale v vsaki izmed osmih občin obeh dolin. Učenci so se tekom obiskovanja podjetniške delavnice seznanili s skupinskim delom, z osnovnimi pojmi o podjetništvu, s skupinskim reševanjem problemov, s tehnikami skupinskega odločanja in s temelji podjetniškega načrtovanja od izbire do same realizacije podjetniške ideje v okolju, priprave mini poslovnega načrta in obiska uspešnega podjetnika v lokalnem okolju.

Naš ljubi kruhek

Nevenka Knez

Foto: Danica Bricman

Kaj je lahko lepšega, ko zunaj pritiska mraz in naletava sneg, otroci pa se grejejo ob krušni peči in opazujejo mamo, ki skrbno mesi testo in ga pripravlja, da bo kmalu nared za peč? Ne dolgo zatem pa se po hiši že širi vonj po sveže pečenem kruhu, ki taistega dne s svojo hrustljivo zapečeno skorjo najbolj tekne.

Kruh je tista dobrota, ki jo na domačiji Polanar na Selah pogosto in z veseljem ponudimo pohodnikom, ki gredo tod mimo, bodisi po poti Rimljanov bodisi po Meškovi poti. V krušni peči, ki jo obiskovalci imenujejo kar "rimska peč", lahko prikažemo peko kruha, kot so ga znali speči naši dedki in babice. Doma pečemo rženi in polbeli kruh, kruh z orehi, s semeni, suhim sadjem ali pa kot sladko rumeno pogačo za otroke.

Ko nas ob peki kruha obiščejo vrtčevski ali šolski otroci, jim njihova radovednost ne da miru, da ne bi tudi s svojimi drobnimi prstki zgnetli testa, ga oblikovali v čisto svoj kruhek, mu dodali semena po lastni izbiri in ga pustili vzhajati. Presenečenim nad spremenjeno podobo pečenega kruha, ki

Otroci vrtca Sele-Vrhe spoznavajo peko kruha na domačiji Polanar, kjer so se igrali stare igre metanja buč in jahali konja.

ga naš pek z loparjem izvleče iz razžarjene peči, pa jim vselej gre v slast. V zadnjem času ljudje iz mest kažejo vedno več zanimanja za tovrstne tradicionalne običaje, kot so: peka kruha, striženje ovac, uporaba starih kmečkih orodij, opravljanje raznih kmečkih opravil na star tradicionalen način in druga dela z živalmi (steleraja, kožuhanje, predenje, prešanje, ročna molža, sušenje sadja, jahanje konj, vožnja z vozovi ipd.). Tako se tiste kmetije, ki same po sebi ne nudijo zadostnih možnosti preživetja, odločijo za dopolnilno dejavnost, povezano s tradicionalnimi znanji in z drugotnim izobraževanjem. Tovrstne dejavnosti imajo namreč velik pomen ohranjanja kulturne dediščine na

podeželju, ki jih je dobro prenašati na naše rodove. Kmetija, ki leži ob kateri od tematskih poti (teh je na Koroškem kar nekaj), lahko sprejema različne skupine ljudi, ki poleg rekreacije lahko izkusijo kmečki način življenja, sami sodelujejo pri raznih opravilih ter skozi vse to na lastni koži spoznavajo zakonitosti narave in stare kmečke obrti. Kmetija postane naravna učilnica, kjer učenci namesto knjigam in računalnikom dajejo prednost svojim lastnim čutom in

doživetjem. Tudi šole vedno pogosteje izvajajo naravoslovne dneve, ki jih učenci preživijo na kmetiji, le-ta pa ima širok izbor zanimivih tematskih sklopov: Od sadeža do soka, od zrnja do kruha, Dan s čebelarjem itd.

Danes si modernejše kmetovanje in tradicija na nek način z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji podajata roko. Današnji kmet sodobno kmetijsko obdelavo in mehanizacijo dopolnjuje s tradicionalnimi opravili in običaji, ki so nas jih naučili naši starši in ki so nekoč za kmeta pomenili osnovno preživetje. Tako lahko vidimo v njih zrcalno sliko vsakdanjega življenja naših prednikov, ki so težko garali za svoj ljubi kruhek.

V dvorcu Bukovje princeske in vitezi

Vančy

Foto: Vančy

V nedeljo, 30. januarja, je v dvorcu Bukovje potekala zanimiva animacija za najmlajše Kako postanem princeska/vitez. Jani zavod Dravit si močno prizadeva popestriti življenje na kulturnem področju v Dravogradu, obenem pa napolniti z dejavnostjo grad Bukovje in mu dati vsebino. Da se dobro zavedajo, da je potrebno navdušiti že mlade, dokazujejo tudi razne delavnice, ki so namenjene prav najmlajši populaciji. A povejte mi: "Kaj bolj paše, kot pa v grajskem ambientu postati princeska ali vitez?"

Otroci, željni postati vitezi in princeske, so dodobra napolnili grajsko dvorano, saj jih je bilo preko dvajset. Za animacijo je poskrbelo podjetje Vilina Simone Javornik. Za princeske je poskrbela spletična Simona. Saj poznate to: princeske morajo biti lepo oblečene in naličene. Pripeljali so kostume in razne okrasne dodatke in spletična je pomagala iz papirja napraviti prave kronice. Princeske so pisale okrašena in

Princeske in vitezi v dvorcu Bukovje

odišavljena pisma, nato pa so z vitezi, očki in mamicami veselo zaplesale. Dečki so pod pokroviteljstvom pravega viteza Aljoša izdelovali ščite iz kartona, se šli razne viteške igre, dokazovali vzdržljivost s skakanjem v jutastih vrečah in merili moči v vlečenju vrvi. Nadvitez Aljoša jih je s ščitom in mečem svečano posvetil v viteze, nato pa so se družno s princeskami

odpravili ogledat še risanko. Presenečen sem opazoval, kako se je v dogajanje radostno vživela še ne čisto dve leti stara vnukinja Nežika in če jo zdaj kdaj popeljem na sprehod tod mimo, mi z drobno ročico kaže: „Dedi, glema, princeske.“ „V februarju bodo na sporedu gusarji,“ mi je zaupala prijazna spletična Simona.

Lovec na obisku v vrtcu in šoli Črneče

Martina Cigler

Foto: Martina Cigler

Vzgojiteljica Anica Filip lovca Marka povabi med otroke vsako leto

V četrtek, 27. 1. 2011, je v vrtec in šolo Črneče prišel na obisk lovec Marko Kogelnik iz lovske družine Libeliče. Ti obiski so postali že tradicija in se morajo nadaljevati. Otroci so ga namreč eno uro in pol poslušali z odprtimi usti, ko jim je na šaljiv in resen način pripovedoval lovske prigode.

Opisal je opremo lovca, npr. lovski brezrokavnik, ki je poln žepov. Le zakaj? Ker je lahko v vsakem žepu nekaj zanimivega, nenavadnega in tudi smešnega: naboji,

Neja Krenker, 2. r

Neža Ferlinc, 1. r

Marko Jenise, 2. r

dalnogled, beležke, piščalke (različne za različne vrste divjadi – za srne, miške, kune), ključi od lovske omarice in še kaj. Na klobuku ima lovec oranžen trak, da je daleč viden za svoje kolege lovce, saj živali vidijo samo črno-belo. Lovci imajo oranžen brezrokavnik, čelno svetilko, rokavice, pisalo, vžigalnik, ki pokaže, v katero smer piha veter, vrečko za pobiranje pasjih kakcev, če so v bližini naselij, nož (vsestransko uporaben, da odrežejo palico ali iztrebijo črevesje ustreljeni divjadi), kapo, žganje (v mali čutarici), plakate in puško v torbi. Puško je po pravilih vedno treba prazniti in polniti. Otroci so iskrečih se očk poslušali postavnega lovca Marka in marsikaj so tudi vedeli. Sledila je skupinska slika za arhiv, potem pa so zapeli nekaj lovskih: Lisička je

prav zvita zver, Lovec Luka in druge. Za zaključek je lovec Marko otrokom zastavil vprašanje: Katera žival se je po sto letih spet naselila v Dravskem rokavu? Seveda je moral on sam odgovoriti, da so to bobri.

Povedal jim je o iztrebljanju divjih zajcev, ki jih skoraj ni več, in divjih petelinov, ki jih je še nekaj, povedal jim je tudi o šolanju in vzgoji lovskih psov ter kakšno nevarnost za divjad predstavljajo potepuški psi. Vzgojiteljica Anica Filip je Marka obdarila z veliko beležkami, da bo lahko ogromno zabeležil do drugega leta, ko se bodo spet srečali, mi pa upajmo, da bo kateri od nadebudnežev pristal pri zeleni bratovščini, ko bo malo večji.

Šport

Turnir v badmintonu

Aleš Mlakar

Foto: Boštjan Sešelj

Januarja je v Slovenj Gradcu potekal turnir v badmintonu za koroško badmintonsko jakostno lestvico (KBJL). To je tekmovanje, ki se je med koroškimi prijatelji badmintona dobro prijelo, saj beležimo že peto leto tekmovanje, vsako sezono pa se organizira 5–6 turnirjev na različnih lokacijah (Ravne, Slovenj Gradec, Muta).

V najštevilnejši in najmočnejši moški elitni kategoriji smo v finalu ponovno spremljali dvoboj dveh trenutno najboljših igralcev badmintona na Koroškem. Zmagal je Jurij Rudolf iz ŠD Karizma, ki je bil z uporabo posebne tehnike igranja z obema rokama premočan nasprotnik za Uroša Abrahama iz ŠD Sele-Vrhe. Tretje mesto je osvojil Jernej Duler iz ŠD Pameče.

primerjavi z golfom (preko 250 km/h), tenisom (preko 220 km/h) in nogometom (preko 140 km/h). Seveda pa perjanica zaradi svoje oblike med letom hitro izgublja na hitrosti.

V primerjavi s tenisom v enem badmintonskem dvoboju na vrhunski ravni, ki je časovno za polovico krajši, tekmovalac

preteče dvakrat daljšo razdaljo in izvede dvakrat več udarcev. Tako preteče skoraj štiri kilometre in opravi celovit kardiovaskularni trening, ki vključuje vse skupine mišic, predvsem nožne, pa tudi hrbtne, trebušne in ramenske. Badminton je tudi idealna rekreacija pri hujšanju, izboljšuje spanje, povečuje samozavest in na splošno izboljšuje počutje. Posebna prednost je tudi ta, da so kljub veliki intenzivnosti in naporih poškodbe bolj izjema kot pravilo in se jim igralec lahko izogne že s primernim ogrevanjem pred tekmo. Badminton postaja vedno bolj popularen šport na Koroškem in v kolikor vas zanima rekreativna vadba, lahko na nekaj prostih mest še računate pri ŠD Karizma (Ravne na Koroškem), ŠD Sele-Vrhe (Slovenj Gradec) ali ŠZ Muta.

V moški rekreativni kategoriji je zmagal Matic Karner iz ŠD Sele-Vrhe pred Jožetom Detečnikom iz ŠD Karizma, tretje mesto pa je osvojil Rok Pečnik iz ŠD Pameče

Tokrat se je turnirja, katerega generalni pokrovitelj je bilo podjetje Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, udeležilo 25 tekmovalcev in tekmovalk z vse Koroške. Najbolje so se odrezali člani Športnega društva Karizma z Raven, ki so osvojili 1. mesta v ženski in elitni moški kategoriji. Pa še nekaj besed o badmintonu samem: Je ena najstarejših športnih iger z loparji, pa tudi zelo priljubljena oblika rekreacije. Tekmovalni badminton je fizično in psihično zelo zahteven, medtem ko ga lahko rekreativno igramo bistveno bolj sproščeno in brez velikega telesnega napora, kljub temu pa nam nudi veliko užitkov in porabljenih kalorij. Je šport, pri katerem žogica oz. perjanica neposredno po udarcu doseže najvišjo hitrost med vsemi športi – preko 300 km/h – v

Med ženskami je zmagala Alja Tertinek, drugo in tretje mesto pa sta osvojili predstavnici ŠD Muta Andreja Preložnik in Vanja Kolar

Predstavljamo vam

Stare sablje

Martina Cigler

Foto: arhiv Starih sabelj

Ko me pot vodi takole širom po Koroški in še kje drugje, se zanimam tudi za glasbo. Največkrat je to ljudska ali narodno-zabavna glasba. Na koroškem je kar veliko zanimivih skupin in pevcev, nobena večja ali manjša prireditev v Dravogradu in okolici pa ne mine brez Starih sabelj. Za ime so ustanovnega člana Alojza Rožiča navdihnili stari grajski vojaki, ki so bili oboroženi s sabljami. To so bili takratni čuvaji grajskih posestev. Stare sablje delujejo oz. igrajo že od leta 2005, ko so se iz številčnega harmonikarskega orkestra zbrali v manjšo sestavo, in sicer:

- Jožica Vrhovnik – pevka
- Jože Kašnik – pevec
- Peter Štih – klarinetist
- Jaka Mori – baritonist
- Jože Stojan – harmonikar
- Alojz Rožič – ustanovni član in harmonikar

Ti glasbeniki so amaterji z veliko posluha za narodno, ljudsko pesem, igrajo tudi narodno-zabavno glasbo, imajo pa tudi nekaj svojih lastnih skladb. V kratkem bodo izdali zgoščenko s svojimi lastnimi

skladbami. Igrajo na različnih festivalih, srečanjih in zabavnih prireditvah. Na leto imajo tako do 50 koncertov. Igrajo tudi na splavu, *flosu*, v Avstriji in na Primorskem. Največ pa seveda igrajo na Koroškem. Ustanovni član Alojz Rožič je aktiven tudi v harmonikarskem orkestru Planinskega Društva Dravograd, iz katerega je izšel

ansambel s tremi člani, ki se imenuje Izlet, in zabava izletnike po avtobusih. Stare sablje imajo zelo prepoznaven način igranja in nas s pesmijo in šalami vedno spravijo v dobro voljo. Upam, da se bomo še dolgo srečevali in čim več *špilov* vam želim, Stare sablje!

Pod zelenim klobukom

Lovska družina Dravograd

Martina Cigler

V prazgodovini je bil človek lovec zaradi preživetja, šele kasneje se je povzpел na vrh prehranjevalne lestvice. Živinoreja in poljedelstvo sta izpodrinila lov kot vir preživetja. V fevdalni dobi je bil lov predstavljen kot družabna prireditev, šele kasneje je pridobil vlogo gospodarske panoge.

Lovišča so bila v preteklosti zelo opustošena zaradi nenadzorovanega in divjega lova, opustošena so bila tudi med prvo in drugo svetovno vojno zaradi

LD Dravograd ob 60-letnici

takratnih socialnih stisk. Razvoj slovenskega lovstva sega v konec 19. in začetek 20. stoletja. Do tedaj so bila lovišča v tuji lasti ali zakupu. Lovska družina Dravograd je bila

ustanovljena 19. septembra leta 1946. Tri leta kasneje se je združila z LD Libeliče. S to lovsko družino je prišlo zaradi naravne meje reke Drave do razdružitve že čez devet let.

Nadaljevanje na str. 14

Z razvojem lovstva je naraščalo tudi članstvo v LD Dravograd, pričela se je gradnja krmišč, visokih prež, solnic in napajališč. Leta 1957 je bila organizirana velika akcija prostovoljcev, ki so zgradili lovsko kočjo Košenjak na Goriškem vrhu na 1220 metrih nad morjem. Nekaj let kasneje so na višini 1350 metrov prostovoljci zgradili tudi bivak. Lovske objekte člani zelene bratovščine lepo vzdržujejo. Ob 30-letnici LD Dravograd so imeli otvoritev strelišča, ki ga pa danes ni več. Leta 1980 so zaščitili divjega petelina.

Na svojem lovnem območju imajo kar 38 krmišč in 68 prež. Polovica lovišča se nahaja nad 1000 metri nad morjem. Lovišče LD Dravograd se razprostira od Dravograda do vrha Košenjaka (1522 m). Lovišče meri 3842 hektarov, od tega je 3600 hektarov lovne površine. Lovišče imajo razdeljeno na 7 lovskih okolišev, za katera skrbijo vodje posameznih okolišev. Imajo tudi pridelovalno njivo na Viču, na kateri pridelujejo različne vrste poljščin za krmljenje divjadi pozimi. Glavna divjad je srnjad, ki je najštevilčnejša, precej je

gamsov, predhodna divjad pa je navadni jelen, ki je pogost spomladi. Od male divjadi so številni poljski zajci, fazanov pa je komaj še za vzorec. Imajo pa veliko črne kuretine, tj. divjega petelina in gozdnega jereba, včasih pa opazijo tudi divjega prašiča. Lovci skrbijo za ohranjanje narave in zaščito ogroženih živalskih vrst, kot so rušavec, kanja, planinski zajec in divji petelin.

Vir: zgoščenka LD Dravograd, Dušan Kudrnovsky

Potopisi

Z žlico po svetu

Kuharija v tibetanskih samostanih

Peter Lenče

Foto: Peter Lenče

Pri razmišljanju o tibetanskem čaju je priporočljivo, da si predstavljate, da jakovega masla ni mogoče dobiti svežega. Hranijo ga zavitega in zapakiranega v jakove kože in vedno je bolj ali manj žarko (žaltavo). Za nas precej nenavaden, pa vseeno zanimiv je še en način uporabe masla. V svetiščih ne uporabljajo sveč, kot smo navajeni pri nas, ampak stenj (gorilna nitka, taht) gori v sredini velikih kovinskih posod na podstavkih, za gorivo pa služi vroče jakovo maslo. Obiskovalca, tujca, prvič, ko zagleda tak prizor, preseneti pogled na družino romarjev, kjer najstarejši nosi (že omenjano veliko) termo posodo in tu in tam zlije nekaj vročega masla na goreči stenj. Pogosto je možno na začetku romarske poti v samostanu kupiti termovko, polno vročega masla, ki ga med romanjem porabljajo za gorivo lučk. Seveda prazno termovko na koncu poti vrnejo. Še to bi bilo treba poudariti, da v nizkih in majhnih prostorih z veliko svetilkami kaj hitro pride do izraza starost jakovega masla.

Zrak je že v glavnem mestu Tibeta, Lhasi (okoli 3500 m nad morjem), precej redek in samostani imajo ogromno stopnic, to pa mi je občasno povzročalo neprijetno hlastanje za zrakom. Res sem imel večkrat občutek, da mi med dvema vdihoma manjka še en vdih. Po par dneh takih izletov sem

ugotovil, da bo zame pravi izziv vsaj par zanimivih receptov spraviti na papir. V različnih samostanih so si le kuhinje izredno podobne (poleg stranišč verjetno). Kuhinja v tibetanskem samostanu je velikanski prostor, poln dima. Kje je kuhinja na velikem samostanskem dvorišču, lahko ugotovite po ogromni skladovnici drv, ki stoji na bližnjem delu dvorišča. Na ognju sem opazil vok s premerom preko poldruga metra. Čeprav sem tu in tam pogledal čez ramo tistemu, ki je nekaj počel na velikem ognju, mi potem, ko sem si recepte napisal, ni bilo kaj dosti več jasno. Šele doma, ko sem si tistih par navodil za pripravo hrane delno uredil in nekaj reči poizkusil napraviti, so mi bili nekateri postopki, ki sem jih videl tam, precej bolj jasni (seveda sem čaj, nekaj jakovega masla in *tsampo* prinesel s seboj domov za bolj popolno eksperimentiranje na samem sebi). Velik del tibetanskih kmetov goji neke vrste ječmen (*nay*). Ječmen operejo, posušijo in pražijo. Potem ga očistijo in zmeljejo. Moka, ki tako nastane, je osnovni živež večine

prebivalcev. Pravijo ji *tsampa*. Skoraj vedno jo mešajo v svoj znani čaj (*butter tea*). Nekakšen močnik, ki tako nastane, je osnovna, vsakodnevna prehrana za večino. Za naše okuse s svojo osnovno sestavino – čajem – pa vse skupaj pravzaprav sploh nima nobene zveze več. Če hočemo takšen močnik jesti, še pred začetkom tega poizkusa odmislimo, da je ena od sestavin čaj. Razmišljajmo raje, da je to neke vrste juha in potem vsebina krožnika niti nima več tako neprijetnega okusa. Imajo velike peči, če tem zgradbam znotraj kuhinj, narejenim iz ostankov ilovice in nekakšne opeke, sploh lahko tako rečem. Ogromno velikih posod iz litega železa. Posoda za kuhanje vode (za čaj) je velika kot nekakšen okrogel bazen s premerom par metrov. Drva so resnično eden redkih "luksuznih" artiklov, ki si ga prebivalci samostanov lahko privoščijo. Domačini si sicer grejejo peči in kuhajo z jakovim blatom (govnom). Kar ne morem si predstavljati, kako bi zaradi precejšnjega števila prebivalcev po samostanih na tak način pripravljali še tako

Menih ob oltarju iz termovke zlija vroče maslo na lučko

enostavno hrano. Tudi precej nad gozdno mejo je bilo opaziti velike skladownice drv na dvoriščih samostanov.

Kuharji si pač tako kot povsod drugod po ustnem izročilu izmenjujejo izkušnje in razmeram primerno izpopolnjujejo tehniko priprave hrane. Hrana domačinov je na splošno precej odvisna od ekonomskega položaja prebivalcev, odvisna pa je tudi od nadmorske višine. Na jugu Tibeta na primer, lahko zemljo obdelujejo in zato njihova hrana vsebuje veliko več zelenjave kot hrana prebivalcev s severa. Tudi v okolici glavnega mesta Lhase je možno pridelati precej sadja in zelenjave, tako da je tam hrana bolj pestra kot pa v drugih delih Tibeta.

Pogled v prodajalno jakovega masla. Zavijajo ga v jakove kože, da ostane dalj časa "sveže".

Pranje in sušenje ječmena

V oddaljenih krajih Azije, Afrike, pa tudi drugje je priporočljivo biti oprezen pri naročanju hrane v domačih lokalih. Pravzaprav je še večja opreznost potrebna, potem ko hrano že imamo pred seboj na mizi. Jejmo le temeljito pečeno ali kuhano hrano. Na začetku pa si razkužimo grlo s požirkom domačega žganja (ali lokalnega viskija) v izogib izrazitim problemom s prebavo. Nekakšen univerzalni aksiom v zvezi s hrano na takih mestih bi lahko nastal ob misli, da je npr. obrok hrane, ki ga naročimo (podobno hrano doma, recimo, pripravljamo 40 in uživamo 20 minut) v restavraciji eksotičnega kraja, pripravljen že kar v petih minutah in ga ravno tako jemo 20 minut. Razliko v času (35 min) bomo skoraj zagotovo preživeli z neprijetnimi prebavnimi težavami na stranišču, če ne upoštevamo prejšnjega nasveta – uporabljajte viski ali klasičen domači šnops (saj ga imate – tipično slovensko – zagotovo s seboj). Res, ne glede na upoštevanje Murphyjevega faktorja, mi je

že več popotnikov pripovedovalo o skrivnostnem razmerju med dolžino časa, prebitega na stranišču (zaradi prebavnih problemov), in hitrostjo obdelave in serviranja hrane v eksotičnih krajih.

(se nadaljuje)

Snežni gradovi na Mitneku in koroški markacisti

Mirko Tovšak

Najbrž se boste vprašali, kaj imajo skupnega snežni gradovi na Mitneku v Podpeci, ki jih vsako leto pripravljajo nadobudni posamezniki z vseh vetrov Slovenije in koroški markacisti, ki skrbijo za vzdrževanje planinskih poti na Koroškem. Res ni neposredne povezave med njimi, so se pa letos markacisti, zbrani na skupnem pohodu, ki ga vsako leto organizira Meddruštveni odbor PZS za Koroško, poleg vzpona na Šumahov vrh spustili še do Mitneka in si tam ogledali delo in stvaritve snežnih gradbincev. Njihov pohod je bil v soboto, takrat torej, ko so še nastajale snežne stvaritve.

Koroški markacisti, preko 80 aktivnih dela na planinskih poteh Koroške, so se zbrali v Mušeniku in nato podali po zasneženi poti na Veliki vrh, ki je najvišji v Šumahovem pogorju nad Črno. Med potjo so se ustavili še na kmetiji Šumah, kjer sta jih gostoljubno sprejela mlada gospodarja in pogostila s toplim čajem. Res lepo ohranjena kmetija, saj so znali na domačiji ohraniti tudi arhitektonsko zasnovano koroških kmetij, takšnih, kakršne poznamo iz Vorančevih pripovedi. Po vzponu na vrh so se spustili še do planinske postojanke Pikovo, kjer so si ob malici izmenjali marsikatero markacijsko izkušnjo, nato pa si še ogledali zanimivo notranjost cerkve sv. Helene, ki je v neposredni bližini planinskega doma.

Posebno doživetje so bili snežni gradovi, kamor smo prispeli v popoldanskih urah. Ekipe, ki so dobesedno okupirale livado pred Matjaževim domom, so bile v polnem delovnem elanu. Zanimivo je, da se je ta prireditev pričela že pred 19 leti. Še domačini ne vedo prav povedati, kdo je idejni vodja te turistične zanimivosti. Večina trdi, da je bila Mateja Mešl tista, takrat zaposlena pri Novni, ki je navdušila domačine, da so prvič pripravili snežne

Markacisti (foto: Ernest Preglav)

gradove. Drugi trdijo, da to ne drži. Kakor koli že, prireditev je prerastla regijske okvire, saj sem prihajajo graditelji iz vse Slovenije, veliko pa je tudi obiskovalcev, ki ustvarjajo pogoje za hitrejši razvoj turizma na našem območju. Letos so pri gradnji sodelovali tudi župani koroških občin, ki so v snegu prikazali, kako naj bi potekala tretja razvojna os. No, mi smo v soboto na prizorišču

srečali le premraženega župana Prevalj Matica Tasiča, ki pa se je kaj hitro naveličal samevanja in se tudi kmalu odpravil s prizorišča prireditve.

Glava, kakršno koli oz. katero koli si že zamišljajte, kralja Matjaža, ki gleda ta nori svet, ki se brezglavo vrti, in vse in vse bolj mu postaja jasno, da ga pravljичni mit o sedmih navojih brade okoli mize ne bo rešil ...
(foto: Dani Vrčkovnik)

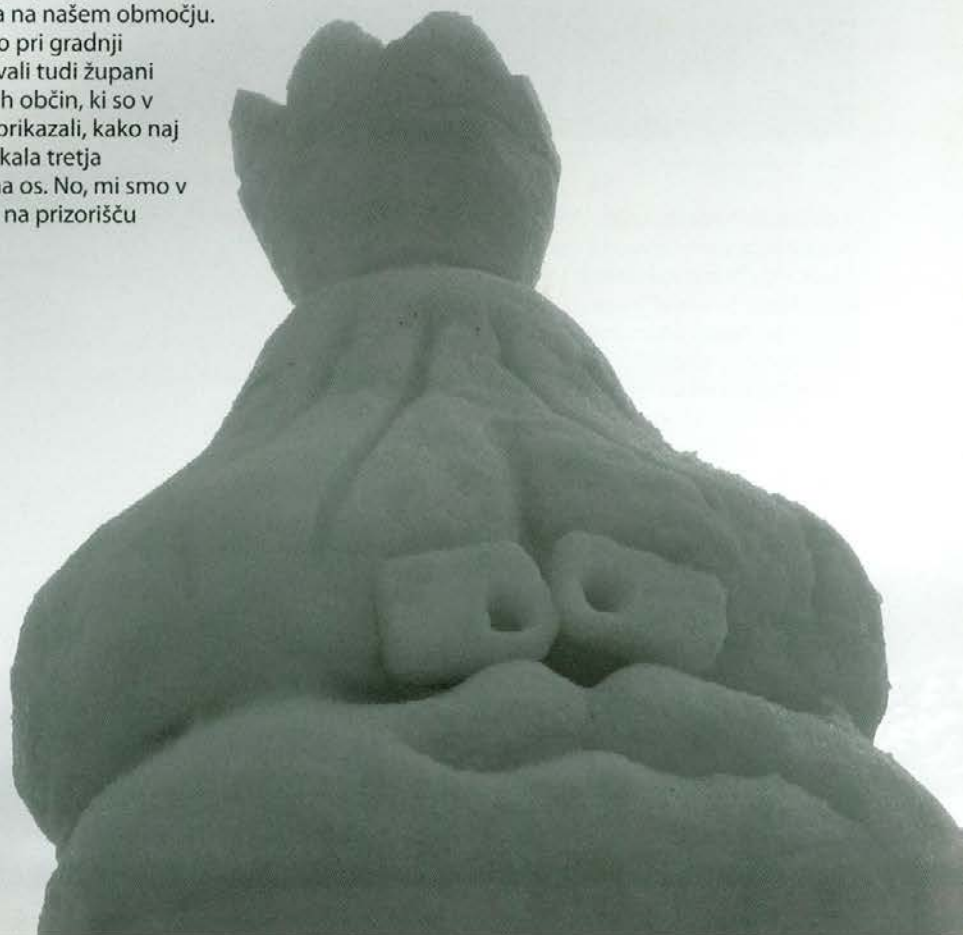

Foto: Doris Srčić

Foto: Doris Srčić

Čajnica (foto: Jani Hercog)

Mrzlo jutro in mrzel zimski dan, pod Peco v Mitneku pri Matjažu, ki s svojim gostoljubjem poskrbi, da na mraz hitro pozabiš, pa polno ljudi. Prišli so graditi dom za kralja Matjaža, da se že enkrat zbudi in ugleda, kaj se nam tukaj godi, da že kaj naredi ... (foto: Dani Vrčkovnik)

Najbolj skrbni lastniki gozdov leta 2010 v krajevnih enotah OE Slovenj Gradec

Avtorji: Gorazd Mlinšek, Franci Breg, Boštjan Hribernik, Aleksander Vauh

Zavod za gozdove Slovenije vsako leto podeljuje priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov v tekočem letu. Lanska podelitev je potekala na Turistični kmetiji Hudičevci pri Razdrtem. Na svečani podelitvi je 14 območnih najbolj skrbnih lastnikov gozda prejelo priznanja. Namen podelitve je zahvaliti se lastnikom za skrbno delo v gozdu in vsestransko sodelovanje z javno gozdarsko službo, vzpodbuditi druge lastnike k skrbnemu delu z gozdom, prenašanje dobre prakse na druge in promocija dobrega dela v slovenskih gozdovih.

V družbi območnih najbolj skrbnih lastnikov gozda v letu 2010 je bil tudi **Jožef Matija, po domače Ledinek, z Ojstrice pri Dravogradu**, ki smo ga v Viharniku že predstavili. Izbran je bil iz skupine šestih najbolj skrbnih lastnikov gozda, imenovanih v posamezni krajevni enoti.

Pod vrhom gozdnatega mislinjskega Pohorja v Veliki Mislinji se na rahlo zravnem pobočju razprostira Ramšakova kmetija. Je med najvišje ležečimi kmetijami v tem delu Pohorja. Urejena okolica okoli stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja kar vabi mimoidoče, da se ustavijo pri Ramšakovih. Z veseljem vam bodo postregli in predstavili gospodarjenje na kmetiji, še posebno pa delo v gozdu. Pri Ramšaku so že pred šestdesetimi leti med tednom bivali gozdarji taksatorji, ki so zbirali in urejali podatke za prvi popolni gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Mislinja-Šentilj. Poleg njih so Ramšakovi lepo sprejeli tudi gozdne delavce in lovce. Danes na kmetiji gospodarí Jože Ramšak, ki je pred leti v avtomobilski nesreči izgubil ženo Slavko. Doma sta ostala hči Darinka z družino in mlajši sin Andrej. Starejši sin Davorin je šel od doma. Vsi domači radi pomagajo Jožetu pri vseh delih na kmetiji, na kateri je glavna dejavnost gozdarstvo. Skupne gozdne posesti je 66 ha, del teh površin je v solastništvu. **Jožeta Ramšaka so v Krajevni enoti Mislinja izbrali za svojega najbolj skrbnega lastnika gozda v letu 2010.** Če se boste se prehodili po njegovem gozdu, se boste prepričali, da je

Kmetija Rdečnik, Sp. Razbor

Kmetija Ramšak, Mislinja

Z leve: Avgust Kunc, Drago Pajenk - Rdečnik, mama Terezija in oče Jože

Jože Ramšak z revirnim gozdarjem Jožetom Ogrizom

bila izbira pravilna. Gozd je lepo negovan, prepleten z različnimi razvojnimi fazami. Jože skrbno neguje mlad gozd, pazljiv je tudi pri sečnji in spravilu. Lani si je z denarjem, pridobljenim na razpisu za razvoj podeželja, kupil gozdarski traktor. Sečne ostanke in slabšo hlodovino koristno porabi za sekance, s katerimi ogreva hišo. Dobro pozna zgodovino gozdov, kjer so v preteklosti s sečnjo na golo (fratarjenje) uničili naravne bukovo-smrekove gozdove in umetno osnovali smrekove nestabilne sestoje. Zato vnaša v svoj gozd listavce in poskrbi za njihovo zaščito. Jožetu ni škoda časa za dopolnjevanje znanja o delu v gozdu. Stalno se udeležuje izobraževanja za lastnike gozdov, ki jih izvajajo samostojno in s pomočjo drugih izvajalcev gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije. Jože zelo upošteva strokovna navodila svojega revirnega gozdarja Jožeta Ogriza.

V Krajevni enoti Slovenj Gradec so za najbolj skrbnega lastnika gozda v letu 2010 izbrali Draga Pajenka, p. d. Rdečnika. Mimo Rdečnika vodi pohodnike in druge ljubitelje narave evropska pešpot E6. Na kmetiji vam bodo z veseljem postregli z domačimi dobrotami, saj se ukvarjajo tudi s kmečkim turizmom. Spoznali boste Draga Pajenka in njegove domače, ki so mu pri delu na kmetiji v veliko pomoč. V domači hiši prebivata poleg Draga še njegova mama Terezija in oče Jože. V neposredni bližini sta si zgradila družinsko gnezdo Dragova sestra Katja in njen mož Tone. Revirni gozdar revirja Razbor Franci Breg in njegovi sodelavci so takole utemeljili izbor najbolj skrbnega lastnika gozda v krajevni enoti: Drago Pajenk vzorno gospodarí z lepim kompleksom predgorskih gozdov v Sp. Razborju. Kmetija je velika 60 ha, gozdov je 38,76 ha. Drago ima posluš za delo v

gozdu in ceniti zna vrednote gozdnega prostora. Že od vsega začetka je znal prisluhniti javni gozdarski službi. Spoznal je, da sta za delo v gozdu, predvsem pa za ohranjanje njegovih večnamenskih bogastev, potrebna znanje in strokovno delo. Poleg rednih sečenj so bila v njegovih gozdovih izvedena številna gozdnogojitvena dela, sprotno pa sanirane tudi po ujmah poškodovane gozdne površine. Gozdni red je lepo vzpostavljen. Lastnik izkazuje samoiniciativno skrb za vzdrževanje gozdnih prometnic, saj je v ta namen nabavil tudi manjši rovokopač. Dragu pri delu v gozdu pomaga predvsem svak Tone. Delo opravljata primerno opremljena, s sodobno mehanizacijo, nabavljeno tudi s pomočjo sredstev za razvoj podeželja iz naslova PRP – povečanje gospodarske vrednosti gozdov. Za delo v gozdu je nabavil sodobni traktor in gozdarsko nakladalno prikolico, saj izkoristi vsako biomaso iz gozda, ki jo potrebuje za ogrevanje na sekance. Podpira strokovno izobraževanje in se seznanja z rezultati in izsledki najrazličnejših strokovnih izobraževanj in drugih izobraževalnih aktivnosti, ki se jih udeležuje tudi njegov svak. Lastnik ima razumevanje tudi za ohranjanje življenjskega okolja prostoživečih živali v gozdnem prostoru. S površino gozdov spada med večje gozdne posestnike v Mestni občini Slovenj Gradec.

V Krajevni enoti Prevalje za najbolj skrbnega lastnika gozda v letu 2010 izbrali Janeza Gostenčnika, p. d. Ošvena. Ošvenovo kmetijo poznajo številni planinci, smučarji in lovci. Kmetija leži pod samim vrhom Uršlje gore v katastrski občini Uršlja gora. Gozd varuje strma severna pobočja Uršlje gore na površini 45,96 ha. Ošvenov gozd je glede na rastišče in na drevesno sestavo zelo pester. Janez ali Janko, kot ga

Kmetija Ošven pod Uršljo goro

Jožef Uršnik vselej dobro izkoristi les iz svojega gozda – pomožni gospodarski objekt je izdelan iz hlodovine lubadarok

Janez Gostenčnik - Ošven

Jožef Uršnik v družbi revirnega gozdarja Sandija Vavha

kličejo domači in prijatelji, je dolga leta opravljala vsa dela v gozdu sam, zadnji dve leti mu pri izvajanju vseh potrebnih gojitvenih in varstvenih del, pri sečnji in spravilu lesa pomaga sin Marko. Janko zna ceniti les. Hlodovino iz domačega gozda obdela na domači žagi, sečne ostanke pa predela v sekance za kurjavo. Z gozdom in divjadjo je povezan tudi kot lovec. Je član Lovske družine Prežihovo. Poleg dela v gozdu opravlja tudi vsa kmetijska dela, še posebno se posveča živinoreji. Kmetija je na nadmorski višini 1000 m. Čez pašnike je urejeno smučišče Ivarčko-Ošven. Smučarji in drugi si radi odpočijejo in se okrepčajo pri Ošvenu. Kmetija Ošven je poznana po kmečkem turizmu. Goste z veseljem sprejme in postreže Jankova žena Slavka, ki je zelo dobra kuharica. Zelo veseli so tudi večjih skupin. Takrat Slavki in Janku priskočijo na pomoč Jankova mama Angela, hčeri Urška, Marjeta, oče Albert ter ostali sorodniki.

Na jugovzhodnem delu gozdnogospodarskega območja Slovenj Gradec je lepa planina Polovec. Po njej poteka meja med Koroško in Štajersko. Označujejo jo naravni mejniki – debele stare bukve. Na Polovcu so bili državni gozdovi, ki jih je država z denacionalizacijo vrnila prvotnim lastnikom. Lahovnikov gozdovi so bili vrnjeni dedičem. **Med njimi je tudi**

Marija Magdalena Sušnik s Prevalj, ki so jo v letu 2010 razglasili za najbolj skrbno lastnico gozda v Krajevni enoti Črna. Gospa Sušnik je bila že nekdaj naravovarstveno

osveščena, zanimalo jo je sonaravno gospodarjenje z gozdovi, v katerega se je še poglobila, ko je postala gozdna posestnica. Spremljala je strokovno delo gozdarjev ni z veseljem prebirala strokovna dela dr. prof. Dušana Mlinška, danes pa je v stalnem kontaktu z revirnim gozdarjem Boštjanom Hribernikom in upokojenim revirnim gozdarjem Vinkom Vodovnikom, ki je skrbnik njenega gozda.

V utemeljitvah KE Črna za izbor najbolj skrbnega lastnika oz. lastnice gozda je poudarjeno, da gospa Marija Sušnik aktivno sodeluje z revirnim gozdarjem, da skrbno spremlja dogajanja v svojem gozdu in o stanju gozda obvešča javno gozdarsko službo ter skrbi za redno vzdrževanje gozdnih vlak. Po vsaki sečnji in spravilu lesa ima urejeno odvodnjavanje vlak. Na podlagi projekta PRP je z novogradnjo in rekonstrukcijo obstoječih vlak s skupno dolžino 2.300 m zelo izboljšala odprtost svojega gozda. Z izbiro strokovno usposobljenega izvajalca zagotavlja visoko kakovost izvedenih del v gozdu. Izveden je gozdni red, prav tako je izvedena sanacija poškodb po sečnji in spravilu. Pri izbiri redne sečnje upošteva mnogonamensko vlogo gozda in njegovo poudarjeno biotopsko funkcijo. Zgornji del posesti se nahaja v območju rastišča divjega petelina in v območju NATURE 2000. Skrbi tudi za ohranjanje dreves z dupli, drevesnih in grmovnih plodonosnih vrst. Zelo aktivna je pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov, sodeluje pa tudi pri izobraževalnih aktivnostih in gojitveno varstvenih akcijah, ki jih izvajajo gozdarji.

Gozdarji radeljske krajevne enote smo za najbolj skrbnega lastnika gozda izbrali Jožefa Uršnika. Do njegove domačije se lahko pripeljemo, če pri vrtnarji Kolar zavijemo z glavne ceste Dravograd–Radlje

proti Sv. Primožu nad Muto. Jožef Uršnik živi na idilični, s soncem obsijani kmetiji na Sv. Primožu nad Muto. Popotnik, ki gre mimo, dobi ob pogledu na lepo urejeno kmečko dvorišče vtis, da na njej res živijo vestni gospodarji. Še posebej lepo je tukaj v poletnih časih, ker je naokrog vse polno rož, za katere vestno skrbi Jožefova žena Ana Marija. Na kmetiji poleg Jožefa in žene živita tudi oba njuna otroka Janko in Albina s sinom. Jožef je bil do invalidske upokojitve leta 1992 zaposlen v Tovarni Muta. Do leta 2008 se je ukvarjal tudi z ekološkim kmetovanjem in s pridelavo mleka. Po letu 2008 je zaradi zdravstvenih razlogov opustil kmetovanje in dal travnike in pašnike v najem sosedom. Namesto tega se je osredotočil na svoj gozd, ki ga ves čas z občutkom in z veseljem neguje in z njim gospodari.

Kmetija je velika okrog 20 ha, od tega jih gozd obsega 11,55. Gozd je pester, mešan in zaradi prisojne lege izpostavljen lubadarju, vetrolomu ter snegolomu. Zaradi kalamitet je še bolj pomembna lastnikova nenehna prisotnost v gozdu in pripravljenost za sprotne sanacije. Pestre rastiščne danosti zahtevajo nego, kar je garancija za kvalitetno in več vredno drevje. Jožef pred sadnjo sadike namoči v zmes vrtno zemlje, preperlega hlevskega gnoja in vode. Za sadike je v prvem letu po sadnji to zelo pomemben vir hranil in uspeh je zagotovljen.

Jožef živi z gozdom že od malih nog in zato nanj ne gleda zgolj kot na vir za pridobivanje lesa, ampak veliko širše. Tako v bližini njegove domačije lahko vidiš nameščene valilnice za ptice, v gozdu pa plodonosne drevesne vrste, zatočišča za divjadi, duplarje ... Samoiniciativno poišče strokovno svetovanje delavcev ZGS in dela izvaja v skladu z navodili, strokovno, pravočasno in dosledno. Rad se udeležuje izobraževanj ZGS, bil je tudi član prvega študijskega krožka Šintli. Aktiven je v raznih drugih dejavnostih in občini in zavzema se za sam razvoj kraja. Že vrsto let je član Sadjarskega društva Bobovec Muta, za katerega ustanovitev je bil tudi pobudnik. Pridobil si je certifikat o predelavi sadja in na njegovi domačiji ne manjka soka, mošta in kisa iz jabolk.

Uršnikov Pepi, kakor ga kličejo domačini in prijatelji, je kot dober gospodar, kot dober glasbenik, kot vsesplošno razgledan človek, ki se vedno trudi za dobrobit sokrajanov, poznan velikemu krogu ljudi.

Vsem najbolj skrbnim lastnikom gozda želimo še nadaljnega trdnega sodelovanja z gozdarji Zavoda za gozdove in čim več zelo skrbnih lastnikov v Območni enoti Slovenj Gradec!

Na obisku na ekološki kmetiji Brezovnik

Martina Cigler

Foto: Martina Cigler

Lep nedeljski dan je bil, ko sem se z družino odpravila v hribe. Že dolgo nisem bila na kakšni ekološki kmetiji, čeprav jih je na Koroškem kar precej, približno dvesto. Veliko sem jih že obiskala, veliko mi jih je še ostalo, vedno pa sem vesela, ko se kdo odloči za ekološko pridelavo hrane in tako prispeva k varovanju okolja. Tako sem nad Šentjanžem pri Dravogradu obiskala ekološko kmetijo Brezovnik, ki sodi med hribovske oz. višinske kmetije in ima okoli 70 % strmin.

Na tej kmetiji je rod Brezovnikov že okoli 200 let. Začelo se je z gospodarjevimi pradedkom. Pradedka so ustrelili kmalu po svobodi, ko je šel po opravkih v dolino.

Tako je gospodarjeva prababica ostala na kmetiji sama s šestimi otroki. Od vseh otrok je kmetijo podedovala gospodarjeva babica Angela, ki se je poročila z Janezom Brezovnikom iz Sv. Daniela nad Trbonjami. Imela sta dva otroke: mamo mladega gospodarja Darinko in njenega brata Janka. Babica Angela je žal že pokojna, gospodarjev dedek pa si je našel novo partnerico in zdaj živi pri njej v Šentjanžu. Na kmetijo pa rad hodi na obisk in še pomaga pri kakšnih lažjih kmečkih opravilih, tudi pri kolinah.

Mladi gospodar Boštjan je kmetijo prevzel leta 2009 in skrbno zagospodaril. Poleg kmetovanja hodi še v službo v Tovarno ivernih plošč v Otiški Vrh. Ima tudi že dekle, ki je sicer iz mesta, ampak se vseeno zelo dobro znajde na deželi in pomaga pri raznih delih.

Kmetija obsega 14 hektarov, od tega je 7,5 hektarov obdelovalne zemlje, 7,5 pa gozda. Povprečno vzredijo 9 glav govedu letno s teleti vred. Ukvarjajo se predvsem z vzrejo krav dojilj in prodajo telet. Veliko večino jih prodajo v mesnico. Leta 2002 so se vključili v ekološki način kmetovanja, sicer pa tudi prej niso uporabljali ne škropiv ne umetnih gnojil.

Od poljščin sadijo le krompir in vrtnine za lastne potrebe, ostalo pa so pašno-kosne površine. Imajo tudi 2–3 prašiče za lastne potrebe. Vso krmo za živali pridelajo doma, zato je ne dokupujejo.

Včasih so na teh res strmih pobočjih vse delo opravili ročno, danes pa si delo gospodar in njegova mama olajšata s stroji. Najpomembnejši je zanju gorski traktor, ki je primeren za strma pobočja.

Letos okoli hiše ni potrebno kaj dosti pluziti snega

Mladi gospodar Boštjan s svojo mamo

Gospodarjeva mama Darinka še opravlja dela v hlevu in gospodinjji, hodi pa tudi v službo, in sicer v Dom Starostnikov v Slovenj Gradec, kjer opravlja delo kuharice. Poleti rada nabira gobe in plete ter kuha. Včasih jo najamejo, da kuha za množico ljudi za kakšno lepo nedeljo.

Za objekte lepo skrbijo, lani so na novo prekrili streho hleva, mladi gospodar pa ima ustvarjalno žilico in marsikaj napravi sam, na primer plug za pluzenje snega ter hidravlični cepilec za drva. Je priden in skrben gospodar, saj poskrbi, da so vsa dela na kmetiji pravočasno opravljena. Lepo in hvalevredno je, da ima v teh časih veselje do kmetovanja. Še več takšnih mladih gospodaric in gospodarjev, kot je Boštjan, si želim(o) tudi v prihodnosti, da kmetije ne bi obupali.

Gospa Darinka s svojim ljubljencem

Koza je prava "kosilnica"

Zlatoporočenca Majda in Jože

Franc Areh

Pisalo se je leto 1960, ko sta si večno zvestobo obljubila Jože Kacijan in Majda Zaveršnik. Jože je svojo izvoljenko prišel poiskat iz Lenarta v Slovenskih goricah v prelepi Stari trg. Njuna ljubezen je bila romantična, zato sta se odločila, da zaplujeta v zakonski stan. Prav kmalu sta se njima rodili hčerki Tatjana in Hermina, ki pa sta kar prehitro odrasli in si ustvarili družini. Jože in Majda sta postala dedek in babica, ki sta na svoje tri vnuke zelo ponosna. Jože je svojo delovno kariero vsa leta posvetil svojemu poklicu na Pošti v Slovenj Gradcu, Majda pa je bila zaposlena v bolnišnici. Zlatoporočenec je sodeloval v mnogih društvi v samem kraju in tudi izven. Največ svojega časa je posvetil gasilcem in kulturnemu društvu, kjer je opravljal razne zadolžitve. Pri gasilcih je opravljal delo tajnika preko trideset let, danes pa je predsednik nadzornega odbora. Velikokrat smo ga kot dobrega igralca srečali tudi na odrskih deskah. Vseskozi mu je ob strani stala žena Majda, ki je delovala kot

Zlatoporočenca s pričami Miranom Kačičem, Ervinom Miklavžino ter z županom Matjažem Zanoškarjem

prostovoljka v organizaciji Rdečega križa. Naša zlatoporočenca sta v soboto, 27. 11. 2010, ponovno sklenila zakonsko zvezo v poročni dvorani v Slovenj Gradcu. Poročno slovesnost je opravil župan MO Slovenj Gradec gospod Matjaž Zanoškar. Po opravljenem obredu so se v spremstvu svojih domačih, sosedov ter prijateljev odpravili proti Podgorju v gostišče Kovač.

Tam so povabljeni ob dobri hrani in kapljici rujnega obujali spomine na 50-letno pot naših slavlencev. Za dobro voljo je skrbel ansambel Veritas.

Jože in Majda živita v svoji hiši pod starotrškim gradom, od koder imata lep razgled na Uršljo goro in Pohorje. Vsa zbrana družba jima želi veliko zdravja in srečnih dni.

Koroška čutnost barv

V sredo, 2. februarja 2011, je bila ob svečanosti v počastitev slovenskega kulturnega praznika v galeriji dr. Staneta Strnada v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec otvoritev razstave **Koroška čutnost barv Feliksa Frühaufa - Sreča**. Za glasbeno vzdušje je poskrbel **Koroški kvintet**, nekaj lepih besed ob odprtju pa je povedal Bernekerjev nagradjenec **Milosav Mičović - Mičo**.

Vabljeni na ogled razstave!

Janko Čeru

FELIKS FRÜHAUF – SREČ

KOROŠKA ČUTNOST BARV

Bernekerjeva odličja

Jože Potočnik, prof.

Foto: Primafoto

Ob dnevu slovenskega kulturnega praznika je v Kulturnem domu župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar podelil Bernekerjevo priznanja. Bernekerjevo nagrado je prejel Peter Valtl, plakete pa Janja Kresnik, Maja Kastratovik in Marjan Areh.

Peter Valtl, pedagog, umetniški vodja in dirigent vodi pihalni orkester 23 let. Slovenjgradčani smo upravičeno ponosni na pihalni orkester, saj z odlično zasedbo znova in znova dokazuje svojo vrednost in kvaliteto. Pihalni orkester se uvršča med ožjo elito petih najboljših pihalnih orkestrrov v Sloveniji. Peter Valtl in pihalni orkester sta ambasadorja Slovenj Gradca, mesta glasnika miru. Najbolj odmevna so vsekakor njihova gostovanja v Avstriji, Italiji, na Češkem, Madžarskem in Poljskem. Orkester obvladuje obsežen glasbeni repertuar skladb najrazličnejšega žanra, od klasike, popa, rocka do jazza, kar je zasluga dirigentove strokovne in kakovostne priprave orkestra. Bernekerjeva nagrada Petru Valtlu je velika vzpodbuda za njegovo nadaljnje delo.

Janja Kresnik je diplomirala na Univerzi v Ljubljani, Akademiji za glasbo, smer glasbena pedagogika. Je učiteljica glasbene vzgoje in vodi otroški in mladinski pevski zbor na Prvi osnovni šoli Slovenj Gradec ter na podružnični šoli Sele-Vrhe. Janja s svojim strokovnim znanjem in njej lastno energijo sodeluje v številnih glasbenih projektih. Od leta 2006 je umetniški vodja ženske vokalne skupine Nova. Z zborom uspešno nastopa na mnogih prireditvah doma in v slovenskem prostoru.

Maja Kastratovik je zaposlena v Glasbeni šoli Slovenj Gradec kot profesorica klavirja. Magistrica svoje strokovno glasbeno in

Zupan MO SG Matjaž Zanoškar izročja Bernekerjevo nagrado Petru Valtlu

pedagoško znanje daje učencem, ki uspešno tekmujejo z glasbenimi šolami doma in v tujini. Sama je koncertirala v številnih evropskih državah, v ZDA, v nekdanjih jugoslovanskih republikah in v Sloveniji. S številnimi vrhunsko izvedenimi nastopi je prispevala pomemben pečat na področju kulturnega ustvarjanja tudi v Mestni občini Slovenj Gradec.

Marjan Areh je aktivni član Kulturnega društva Stari trg. Deloval je v folklorni skupini, toda ljubljanska gledališka igra mu je prirasla k srcu. Na odrskih deskah je igral v številnih predstavah. V zadnjem desetletju je odigral zahtevno vlogo v komediji Štirje letni časi, sledile so predstave Zares čuden par, Mama je umrla dvakrat, Poročil se bom s svojo ženo. Naslovno vlogo je odigral v komediji Niti tat ne more pošteno krasti itd. Igral je tudi v odlični predstavi Bolje vrabec v roki kot tat na strehi, ki so jo igrali po podelitvi Bernekerjevih odličij.

Slavnostni nagovor je imel Miroslav Mičovič - Mičo, lanski dobitnik Bernekerjeve nagrade.

Župan Mestne občine Slovenj Gradec se je s prijaznimi besedami zahvalil vsem nagrajencem in vsem kulturnikom, ki bogatijo kulturno panoramo v mestu glasniku miru. Med drugimi je poudaril velik pomen tega, da je Slovenj Gradec partner evropske prestolnice kulture Maribora 2012. Za nas to

predstavlja poseben izziv, a je obenem tudi potrditev naših desetletja dolgo trajajočih kreativnih prizadevanj na področju kulture, umetnosti in kulture miru.

Na podelitvi (od leve): Marjan Areh, Janja Kresnik, župan Matjaž Zanoškar, Maja Kastratovik in Peter Valtl

Predstavitve zbornika dr. Franca Hebra Dolga pot

Vančy

V ponedeljek, zadnjega dne v januarju, je v Bukovju potekala predstavitve zbornika dr. Franca Hebra Dolga pot. Predstavitve se je udeležilo zelo veliko obiskovalcev, ki so do zadnjega kotička napolnili prireditveno dvorano, nekaj pa jih je dogajanje spremljalo še izpred predverja.

Predstavitve je povezovala Janja Širnik, zapeli in zaigrali so fantje Dravograjskega okteta IGEM, na harmoniko pa je zaigral Franc Rudolf. Kot sogovornika sta poleg dr. Franca Hebra sodelovala še urednica zbornika gospa Marta Merkač in predsednik Rekreativsko planinskega društva Dolga pot Drago Horjak. Ko je nastajal zbornik, je njegov glavni avtor dr. Franc Heber praznoval sedem desetletij

Franco Heber med pogovorom z Janjo Širnik (foto: JZ Dravit Dravograd)

svojega življenja, obenem pa štirideset let vodenja Kluba zdravljenih alkoholikov in drugih odvisnosti. Je pa tudi že več kot štirideset let zdravnik Zdravstvenega doma Dravograd, od leta 1994 tudi direktor tega zavoda.

Zbornik je razdeljen na štiri sklope: v prvem, uvodnem delu, je zahvala županje Marijane Cigale za Hebrov veliki dosežek na področju zdravstva v Dravogradu, v intervjuju je zapisana življenjska pot dr. Hebra, v drugem delu so posvetila strokovnih sodelavcev, v tretjem najboljširnjem pa življenjski utrip društva Dolga pot. Četrty sklop sledi kot lep šopek zahval priljubljenemu mentorju dr. Hebru.

Doktor je na predstavitvi utemeljil naslov zbornika Dolga pot: "Štirideset let je res dolga pot.

Dolga pot je ime terapevtsko-rekreativsko planinskega društva in dolga je pot tudi za človeka, ki se odloči za zdravljenje od odvisnosti."

In še ena od njegovih šal, ki jih je ta večer prešerno delil vidno vesel in ganjen zaradi tolikšnega obiska: "Lenemu je še ležati pretežko."

Zbornik je finančno podprla Občina Dravograd.

EstEtika

Sokrat

Marko Krejan

V prejšnji številki smo videli, da je evropska filozofija stara že več kot 2600 let ter da se je v tem času razvila v različne discipline in osnovala temelje raznih znanosti, od astronomije in geologije do biologije in psihologije itd. Prvi grški filozofi so se ukvarjali predvsem z nastankom in delovanjem sveta ter narave, pri tem pa so prišli do raznolikih zanimivih ugotovitev.

Demokrit je tako pravil, da svet sestavlja neskončno veliko različnih in nespremenljivih delcev snovi. Ti se nenehno gibljejo in združujejo ter razdružujejo med sabo in s tem tvorijo vse predmete in telesa, vse kamne, drevje in ljudi. Te delčke je imenoval atomi, *a-tomos* namreč v grščini pomeni *ne-deljiv*, moderna znanost pa je mnogo pozneje ta izraz uporabila za poimenovanje osnovnega delca materije. Demokritov filozofski nazor imenujemo materializem, saj je verjel, da razen teh materialnih atomov ne obstaja nič drugega. Tudi človeška zavest oziroma duša je materialna, sestavljena iz posebnih "duševnih" atomov, ki se ob smrti razdružijo in razkropijo na vse strani in pozneje tvorijo kakšno drugo

obliko zavesti, drugo dušo. Za človeka, ki je za raziskovanje imel na voljo le svoj um in golo oko, je to vsekakor zelo natančno in moderno razmišljanje.

Svojevrsten mislec je bil tudi Pitagora, ki so ga močno zanimala števila in razmerja med njimi. Spomnimo se samo Pitagorovega izreka. Razlagal je, da celotno stvarstvo temelji na harmoničnem ravnovesju med njegovimi posameznimi deli. Navduševal se je tudi nad zvokom in izdelal natančno analizo glasbenih intervalov. Na podlagi golega opazovanja in logičnega razmišljanja je prišel do ugotovitve, da je Zemlja okrogla. Trdil je, da s svojim gibanjem skupaj z ostalimi nebesnimi telesi ustvarja nam neslišno harmonično zvenenje. Za razliko od Demokrita je verjel v nesmrtnost duše in njeno zmožnost selitve v drugega človeka ali celo v žival. Za začetek kritičnega pristopa k človeškemu védenju in spoznavanju pa je najbolj zaslužen Sokrat (470–399 pr. n. št.). Vsestransko izkušen človek, sprva obrtnik, kamnosek in kipar, pozneje vojak, ki je bil dobro izobražen tudi v astronomiji, matematiki in poeziji. V srednjih letih se je povsem posvetil filozofiji. Izhajal je iz prepričanja, da življenje, ki ga ne raziskujemo, ni vredno živeti. Vsakršno golo učenje brez uporabe lastnega razmišljanja je bilo zanj le površno in neučinkovito spoznavanje resnice. Do resničnega spoznanja se moramo prikopati sami. Trudil se je razkrivati razliko med pravim znanjem

in zgolj mnenjem. Znanje je bilo zanj največja vrlina. Močno je poudarjal tudi etičnost in zmernost v življenju. Sam ni nikoli ničesar zapisal, vse, kar je znanega o njegovem življenju, se je ohranilo v zapisih njegovih učencev. Svojo modrost in spoznanja je širil izključno preko pogovorov in javnih razprav, ki so bile med prebivalci Aten zelo priljubljene. Njegovemu načinu razpravljanja še danes rečemo "babištvo". Z natančnim izpraševanjem in vodenjem pogovora je pokazal na sogovornikovo zmoto ali nepravilno razmišljanje in ga s tem pripravil do premisleka

in popravljanja njegovih spoznanj. Skratka, sogovorniku ni vsiljeval nekih podatkov ali znanja, pač pa mu je pomagal, da jih je odkril in spoznal sam. Tako kot babica pomaga pri porodu, je on pomagal pri "rojevanju" spoznanj.

Sokrat je bil prisoten tako rekoč pri vseh javnih debatah. Mnogi so se šalili, da razpravljanje uporablja kot izgovor za pobeg od sitne in prepirljive žene Ksantipe. Sicer je imel z njo tri sinove, a družinskim obveznostim se je raje izogibal.

Najverjetneje je ravno to bilo vzrok Ksantipine prepirljivosti. Sokrat pa se je naokrog šalil, da se je poročiti vsekakor treba, saj če dobiš dobro ženo, boš srečen, če pa slabo, boš postal pa filozof.

V pogovorih je bil vedno vljuden, nevsiljiv in ni deloval vzvišeno, a kljub temu se je nekaterim zameril. Nekaj vplivnih mož in političnih predstavnikov je namreč v debatah pripravil do tega, da so javno pokazali nevednost, ignoranco in neumnost. Tega sramu niso mogli požreti, zato so proti njemu hinavsko podali obtožnico. Na podlagi obtožb brezboštva, izmišljanja svojih bogov in zavajanja mladine je bil Sokrat tako obsojen na smrt. To je na začudenje vseh povsem mirno sprejel. Lahko bi prosil za pomilostitev, potem bi ga verjetno zgolj pregnali iz mesta, a tega ni storil. Ni dopustil, da bi ga grožnja smrti prisilila v zanikanje lastnih načel ali omajala njegovo ljubezen do resnice. S tem je spravil v zadrego tudi sodnike, ki niso pričakovali, da bo tako mirno sprejel smrtno obsodbo. Njena izvršitev je bila zato nujna, saj bi sicer sodniki izpadli kot nenačelni bedaki. Zgodila pa se je na povsem miren, intimen in dostojanstven način. Sokrat je v zastraženi celici v družbi nekaj prijateljev spil strup iz trobelike in umrl med pogovorom o življenju in nesmrtnosti duše. Proces sojenja in Sokratovo smrt je opisal njegov najbolj znan učenec Platon v delih *Apologija* in *Kriton*.

Starogrška atenska politična ureditev, ta, ki se je kot prva imenovala demokracija in naj bi bila vzor in izvor vseh poznejših demokratičnih sistemov, je torej na smrt obsodila človeka, ki je gojil razum in razmišljanje z lastno glavo in k temu vzpodbujal še druge. Žalostno je videti, kako vzorno takšnemu preganjanju in zatiranju svobodnega razmišljanja sledijo tudi sodobne "demokratične" države.

Sokrat na sojenju (vir: <http://pietyandhumanity.blogspot.com/>)

Socialni izzivi

Socialnovarstvene storitve za starejše

Polonca Jakob Krejan, univ. dipl. soc. del.

Trenutno se dolgotrajna oskrba v Sloveniji zagotavlja na različne načine tako v okviru zdravstvenega kot tudi socialnega varstva. Na področju zdravstvenega varstva so storitve dolgotrajne oskrbe na voljo v institucionalni obliki kot neakutna bolnišnična obravnava. Ta se izvaja v negovalnih oddelkih in v podaljšanem bolnišničnem zdravljenju ter ima značaj prehodne oskrbe, kar pomeni, da zdravljenje traja le določen čas, nato pa ga je potrebno nadomestiti oziroma poiskati ustrezno alternativno rešitev. Na primarni ravni zdravstvenega varstva sta na voljo patronažno varstvo in zdravstvena nega na domu.

V okviru socialnega varstva, za katerega lahko rečemo, da je glavni ponudnik dolgotrajne oskrbe oziroma socialnovarstvene storitve v Sloveniji, se storitve izvajajo v naslednjih oblikah:

- **dnevne in celodnevne oblike institucionalnega varstva** (kot so domovi za starejše občane, posebni socialni zavodi, varstveno delovni centri in podobno);
- **storitev (socialne) pomoči na domu, za katero je pristojna občina**, nudijo pa jo centri za socialno delo, domovi za starejše občane in specializirani zavodi (nudijo, pomoč pri temeljnih dnevni opravilih, gospodinjsko pomoč in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov), storitev subvencionirajo občine na podlagi Pravilnika o standardih in normativih socialnovarstvenih storitev (Ur. l. RS, št. 52/1995);
- **družinski pomočnik** (od leta 2004) osebi pomaga pri vsakodnevni aktivnosti in ji na ta način omogoča, da živi na svojem domu. Do izbire družinskega pomočnika je upravičena invalidna oseba (nudi osebno in socialno oskrbo, organizira prostočasne aktivnosti in nudi gospodinjsko pomoč);
- oskrbe v **oskrbovanih stanovanjih** (nudijo osnovno in

socialno oskrbo, zdravstveno varstvo in zdravstveno nego – ponudba je razdeljena po paketih) ter različnih socialnovarstveni programi osebne asistencije za invalide (na primer YHD);

- **dnevni centri in medgeneracijska središča** – gre za obliko institucionalnega varstva, namenjeno posameznikom, ki še ne potrebujejo celodnevne, stacionarne oskrbe in si želijo oziroma potrebujejo pomoč, nadzor ali organizirano obliko bivanja le za določeno število ur dnevno;
- **možnost celodnevne povezave preko osebnega telefonskega alarma – rdeči gumb** – storitev omogoča ljudem, ki živijo doma in se bojijo, da bodo padli ali jim postane slabo in ne bodo mogli doklicati pomoči, 24-urno povezavo s klicnim centrom, ki ukrepa na način, da vzpostavi stik s svojci ali z drugimi strokovnimi službami le z enim samim pritiskom na gumb;
- **socialni servis** je ena izmed oblik socialnovarstvenih storitev, ki obsega pomoč pri hišnih in drugih opravilih v primeru invalidnosti, starosti in v drugih primerih, ko je ta potrebna za vključitev v vsakdanje življenje. Storitve se za razliko od pomoči na domu ne opravljajo kot javna služba, zato jo uporabnik v celoti plača sam.

Osebe, ki pri opravljanju osnovnih življenjskih funkcij potrebujejo pomoč druge osebe, so upravičene tudi do denarnega prejemka, s katerim si lahko zagotavljajo neformalne oblike pomoči oziroma si s temi sredstvi plačujejo ali doplačujejo prej naštetih storitev. Tovrstna finančna pomoč (dodatek za pomoč in postrežbo, dodatek za tujo nego in pomoč) je urejena na podlagi naslednjih zakonov:

- *Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Ur. l. RS, št. 106/1999)*, ki omogoča tri različne zneske, in sicer višjega za tiste, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih aktivnosti (287,52 EUR), nižjega za tiste, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju večine osnovnih življenjskih aktivnosti (139,47 EUR), in najvišjega za posebne primere (398,48 EUR);*

- *Zakon o socialnem varstvu (Ur. l. RS, št. 54/1992 (56/1992 popr.))*, po katerem je oseba upravičena do istega zneska kot po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- *Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Ur. l. RS, št. 41/1983)*, ki omogoča dva različna zneska, in sicer višjega za osebe, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih aktivnosti (164,29 EUR), in nižjega za osebe, ki potrebujejo pomoč pri opravljanju večine osnovnih življenjskih aktivnosti (82,15 EUR);*
- *Zakon o vojnih veteranih in vojnih invalidih (Ur. l. RS, št. 63/1995)*, ki za vojne invalide omogoča tri zneske, in sicer višjega (1.062,08 EUR), znesek z dodatkom za posebne primere (1.327,60 EUR) in nižjega (531,04 EUR). Dodatek za pomoč in postrežbo za vojne veterane je urejen po predpisih Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.*

Opombi: *podatki za leto 2008
** podatki za leto 2011

Finančna pomoč je zagotovljena v obliki dodatka k starostni pokojnini, invalidski pokojnini, invalidnini, denarni socialni pomoči ali kot invalidnini za vojne veterane. Oseba je do denarnega prejemka lahko upravičena na podlagi več zakonov in v tem primeru lahko oseba sama izbira, iz katerega naslova ga bo prejela. Prejme ga v denarju in ga lahko porabi po lastni presoji glede na svoje potrebe. Večina storitev je plačana posredno, kar pomeni, da finančna sredstva prejmejo izvajalci storitev. Ena izmed bistvenih novosti v sistemih dolgotrajne oskrbe pa je, da sredstva prejmejo uporabniki neposredno. To bistveno spremeni razmerja uporabnikov do pomočnikov in strokovnjakov. V sistemu posrednega plačevanja storitev so uporabniki, ki prejmejo storitve, v odvisnem položaju do strokovnjakov in organizacij, ki izvajajo oskrbo, kar postavlja strokovnjake tudi v položaj, ko morajo do uporabnikov ravnati pokroviteljsko. Neposredno plačevanje oskrbe pa zagotavlja večjo mero neodvisnosti in sodelovanja med izvajalci in uporabniki.

Windows 7 in virusi

Zoran Laznik, MCSA

Smo v obdobju, ko na nas preži ogromno najrazličnejših virusov in podobnih obolenj. Na nas pa je, da se jih poskušamo ubraniti na najrazličnejše načine. Vsekakor smo mnenja, da je boljša preventiva kot kurativa. Po navadi se obrnemo na dobro staro domačo lekarno in poiščemo nekaj, s čimer bi si okrepili svoj imunski sistem. Imunski sistem oblikuje več kot 100 milijonov imunskih celic in zapleten sestav organov, celic in molekul. Njegova naloga je, da brani telo pred vdorom mikrobov in da uniči tujke, ki se uspejo prebiti vanj. Delovanje imunskega sistema je zapleteno, vendar je njegova strategija preprosta: sovražnika mora najprej prepoznati, nato aktivirati obrambne celice in ga končno napasti.

Pogledali bomo, kaj nam ponuja Microsoftova domača lekarna. Pri njih lahko dobimo že drugo različico lastnega brezplačnega protivirusnega programa za domačega uporabnika. **Microsoft Security Essentials 2.0**, ki tako kot njegov predhodnik nudi zaščito računalniškega sistema, vključuje zaščito pred računalniškimi virusi, vohunsko programsko opremo, trojanskimi konji in drugimi škodljivimi programskimi kodami. In kaj vse to sploh je?

Virusi so programi, zasnovani za vdor v računalnik in kopiranje, poškodovanje ali brisanje podatkov.

Vohunski programi sledijo vašim dejavnostim na spletu. Lahko vas bombardirajo z oglasnimi okni, zbirajo osebne podatke ali spreminjajo nastavitve vašega računalnika brez vašega vedenja ali privolitve.

Trojanci, poimenovani po trojanskem konju, so virusi, ki se predstavljajo za koristne programe, ob tem pa poškodujejo vaše podatke, škodijo vašemu računalniku ali ukradejo vaše osebne podatke.

Črvi so napredni virusi, ki se lahko

razmnožujejo in širijo na druge računalnike brez vašega posega.

Ključne izboljšave nove različice 2.0 so:

- med namestitvijo program uporabnika vpraša, ali želi vklopiti ali izklopiti Windows Firewall;
- izboljšana povezava z brskalnikom Internet Explorer za omejitev spletne ogroženosti uporabnika;
- uporabljen je popolnoma nov zaščitni sistem, predvsem na področju zlonamernih kod, ki ima sedaj boljše lastnosti pri zaznavi in odstranjevanju le-teh;
- Network inspection system uporabnika varuje pred spletnimi zlorabami (ta deluje zgolj na operacijskem sistemu Windows Vista in 7).

In še nekaj prednosti:

- namestitev je enostavna;
- posodabljanje novih definicij je za uporabnika neopazno;
- ni potrebno nobeno podaljševanje licence (npr. kot pri Avast, AVG Free);
- med samim delovanjem se program izkaže z dobrim delovanjem v ozadju;
- majhna poraba procesorske in spominske moči;
- enostavnost uporabe;
- izdelal ga je Microsoft, kar pomeni lažjo integriteto v samo Windows okolje.

Manj znano pa je, da je varnostna rešitev Security Essentials prejela nagrado revije PC Advisor za najboljšo brezplačno programsko opremo.

In kako deluje?

Temelji na delu Microsoftove globalne skupine za odzivanje na varnostne grožnje in istih nagrajenih varnostnih tehnologijah, ki so del Microsoftovih varnostnih rešitev za podjetja. Zasnovana je za neopazno delovanje v ozadju, z opozorili samo v primerih, ko mora uporabnik ukrepati. Z omejenim obremenjevanjem procesorja in porabo pomnilnika tudi na starejših ali manj zmogljivih osebnih računalnikih v manjši meri vpliva na običajna opravila uporabnikov, kot so odpiranje dokumentov, brskalnikov ali iskanje. Microsoft Security Essentials pri varovanju pred okužbo osebnega računalnika uporablja zaščito v realnem času. Kot prvi Microsoftov varnostni izdelek temelji na novi tehnologiji Dynamic Signature Service, ki skrbi, da so v vsakem trenutku in brez čakanja na naslednjo načrtovano posodobitev na voljo najbolj sodobne definicije virusov. Izdelek Security Essentials je na voljo za operacijske sisteme Windows XP z nameščenim servisnim paketom, Windows Vista in Windows 7. Deluje tudi v načinu Windows XP na 32- in 64-bitnih osebnih računalnikih z operacijskim sistemom Windows 7.

Prenesemo ga lahko z njihove spletne strani:

http://www.microsoft.com/security_essentials/.

Pred namestitvijo priporočam odstranitev ostalih protivirusnih programov iz sistema in ponovni zagon računalnika. Sama namestitev pa je preprosta – enostavno sledimo čarovniku in potrjujemo korake.

Treska na Ravnah Andrej Šuster Drabosnjak

Milena Cigler

2. februarja, na cerkveni praznik svečnice, je Literarno gledališče Treska s svojimi stalnimi igralci v Kuharjevi dvorani Knjižnice dr. Franca Sušnika predstavilo življenje in delo Andreja Šusterja Drabosnjaka.

Andrej Šuster je dobil izmišljeno ime Drabosnjak po svoji kmetiji Drabosinjce. Bil je namreč kmet, poleg tega pa ljudski pesnik in bukovnik, rojen 6. maja 1768 v Drabosinjah nad Vrbskim jezerom. Ustvaril si je številno družino (11 otrok) in zato je ves čas živel razpet med družino, kmetijo in literaturo. Pisal je pesmi, prevajal in prirejal nabožne igre po slovensko-nemških vzorih.

Imel je celo svojo tiskarno in v njej tiskal različne ljudske knjige. Zgodbo o tiskarskem stroju so predstavili člani Treske: Odšel je prodaj živinčice iz hleva, nazaj pa je v veliki škatlji prinesel nekaj čudnega – tiskarski stroj. Domači so bili jezni, posebej žena in otroci, saj jim je prej obljubil druge stvari. Tolažil jih je: "Lahko boste brali knjige, hodili v šole, se izobrazili. Bodite veseli!"

Leta 1811 je izdal Marijin pasijon, Slovenji obace ("abeceda" v 400 verzih o različnih stanovih) in knjigo parodij in satir v verzih.

Člani Treske predstavljajo Drabosnjaka (foto: KOKR)

Njegove knjige so se širile tudi v rokopisih. Njegov "bob" je bil: "Če bomo knjige tiskali, bodo vedeli, da smo živeli!"

Tisti, ki so ga poznali, so pripovedovali, da so bili povsod v njegovi okolici verzi. Z njimi je bil popisan ves kozolec. Nekoč je z voli peljal gnoj na njivo in ker je Andrej kot vedno bil zatopljen v verze, so voli sami prišli z gnojem nazaj domov.

Ker je ob enajstih otrocih razumljivo, da je žena bila huda zaradi njegove obsedenosti s pisarjijo, je napisal hudomušne Litanije od hudih žen: Gnusna rana, Strupena kača, Stekli pas, Svinjski kremplj, Smrdljivi pok, Na kofe vajena, Zapeljiva ljubezen, Važnihv besed,

Žavba ... Pisal je tudi o pijancih in krčmarjih in o "golfivih mlinarjih". Od pasijonov sta znana še Pastirska igra in Izgubljeni sin. Ljubezen do literature ga je tako kot Valvazorja spravila ob vse imetje. Tudi zaprt je bil zaradi tega. Zadnja leta je preživel pri sinu Gregorju, saj so mu rubežniki vse pobrali. Umril je v starosti 57 let v Umbarju (Umberg) na avstrijskem Koroškem.

Šuster je pomemben za Slovence zato, ker je prirejal predstave s svojo igralsko skupino, vnmal smisel za igranje, budil med rojaki narodno zavest in ljubezen do knjige.

Za Tresko so nastopili: Marjeta Tasič, Lovro Vreš, Anka Plevnik, Peter Peruzzi in vižarka Zofka Kunc z orglicami. Slednja že 15 let poje pri ženski pevski skupini Gorna iz Mežice.

Knjižnica dr. Franca Sušnika je imela ves januar odprto razstavo "Štorije od enih starih bukovnikov in vižarjev".

Menedžerka in Mirkova prehrana

Milena Cigler

Foto: Milena Cigler

Zvečer Mateja najavi svoj prihod in čez pet minut že slišiva, kako se podirajo skladi drv v garaži, saj ona vedno zakuri kot v kakšni toplarni in imamo do jutra toplo kot v kakšni inštituciji. Potem se prikaže zgoraj in že med vrati napoveduje: "Danes bomo imeli pa šolo!" "Kakšno šolo?" vpraša Martina prestrašeno. "Bosta videli. Daj papir in svinčnik!" Ker v celi hiši ne najdeva svinčnika, dobi rdečo barvico in spet nikjer šilčka. "A vidita! Imata dva psa in zdaj še enega!" Šilčka pa nobenega, hoče reči. "Kako še enega! To je vendar prašič!"

"Ja, a nista rekli, da je ta prašič za okras, za prijateljstvo, da hodi za tabo kot pes?"

"Ta ne hodi za nama kot pes, ampak vsako jutro uide na gozdni ovinek, kjer sosed nalaga grozdne tropine od žganjekuhe, in voha alkoholne hlape," se pošalim. A Mateja je neumorna: "Poglejta: toliko stanejo krmila za koze, koz imata za eno kravo, a zdaj bo pa še prašič zajedal vse skupaj?"

"Kaj pa naj storiva?" vprašam zaskrbljeno.

"Tako le bomo naredile: najprej naredimo revizijo v špajzi, da vidimo, katere ostanke lahko prašič pojel!"

"Mirko," jo popravim, "on je naš prijatelj!"

"No, pa Mirko ... Kaj bo pa sosed rekel, če je kak Mirko?"

"Ga ni oz. je oddaljen!" Mateja medtem že brska bo shrampi in kaj vse najde: medvedke iz žitnih zrn, lumpi kroglice, frutolino, ki ga Dunja ni hotela jesti, corn flex, razsut po polici, kokosovo moko v več vrečkah, evrokrem (tega je zavrgla, češ, da Mirko ne bo jedel te packarije) itn. Vse skupaj vsuje v večjo

vrečko, postavi na stopnice in pravi: "Tako, prvi teden bo jedel to in če bo hotel, mu zraven vode lahko nalijeta kozjega mleka!" "Kaj pa naprej?" vprašam.

"Naprej bomo pa še videle, v glavnem: koz ne bo zajedal!" Seveda sem si mislila svoje, saj je Mirko že pridobil moje simpatije, pa tudi vseh drugih, ki so ga videli.

"Torej, niti centa dodatnih stroškov!"

"Ampak, Mateja, to ni dolgoročna rešitev!" se uprem.

"V nadaljevanju sem pa pogruntala strategijo," reče. "Naj bo zaenkrat še skrivnost. Samo v obrisih povem, da si bo moral svoj kruh služiti sam."

"S čim?"

"S poziranjem za kmetijske revije in časopise!" "Juhu, moj Mirko bo filmski igralec, kot Babe," se veseli Dunja.

"In tudi na pašniku bo moral biti kot Babe, pasti bo moral koze in naganjati mladiče od mreži!" resno nadaljuje Mateja.

Z Martino se spogledujeva in nejeverno gledava našo strogo menedžerko. "Če hočeta, da bo ostal denar za morje," spravlivo reče, ko vidi, da se kislilo držimo vse skupaj, čeprav Dunja edina verjame v njen "projekt".

Drugo jutro torej nesem v hlev naslednje jedi: za koze otrobe in pesne rezance, za Mirka lumpi mešanico, za kokoši in petelina pa špagete od prejšnjega dne. Ker sem pa predlogo spala, so koze že glasno protestirale, ko sem se bližala hlevu, in ko sem odstranila žebelj od hlevskih vrat, je Mirko butnil v vrata, koze so planile po mojih posodah s hrano in vse prevrnile na tla. Špageti so se pomešali z lumpi hrano, otrobi pa so se prevrnili na vse to. Mirko se je tako vrgel najprej na špagete, koze so požrešno goltale lumpi kroglice, kokošim pa sem komaj rešila malo pesnih rezancev z otrobi. Potem sem šla pomolst Piko in vsem skupaj nalila še kozjega mleka. Mirko je od navdušenja mlaskal mljask mljask, še pol ure oblizoval prazno skledo in čakal, če bo še kaj mlek'ca priteklo vanjo. Tako se je končal prvi dan. Mateji seveda nisem povedala cele zgodbe, saj je glavno, da sem po njenih navodilih hrano prinesla do hlevskih vrat. Mirko je ta dan prvič pozabil iti na gozdni ovinek vohat alkoholne hlape od tropin. In vsi smo bili zadovoljni.

Kako postati uspešen podjetnik v času gospodarske krize

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Čas gospodarske krize je zmanjšal možnosti zaposlitev in povečal priložnosti za samostojno podjetništvo. Veliko negotovosti se poraja pred odločitvijo za samostojno pot, predvsem pa posameznika oblegajo vprašanja, katera podjetniška ideja je dobra, ali bo sposoben ustanoviti podjetje in ali ga bo uspešno vodil.

Zelo pomembna pri tem je seveda odločitev, ki pomeni od-ločiti se od nečesa. Ponavadi od varnosti, udobja, od prostega časa in podobnega. Razlike med zaposlenimi in podjetniki so velike, največja se odraža v občutku varnosti. Redno zaposleni se po navadi počutijo varnejše, kot bi bili kot samostojni podjetniki. Toda kdo vam danes zagotavlja varno delovno mesto? Zaposleni imajo točno določen delovni čas, določena so delovna opravila, zahteve, jasno postavljeni cilji in seveda omejitve, določena pa je tudi plača.

V samostojnem podjetništvu pa je predvsem pomembna samodisciplina. Podjetnik sam določa svoj delovni čas, vendar zagotovo ne poznate uspešnega podjetnika, ki bi delal 4 ure na dan. Glavnina je vpeta v svoje delo več kot osem ur na dan. Najpomembnejša v podjetništvu je ideja. Ideja mora prinašati navdušenje, ki pa za uspeh še ni dovolj. Normalno v podjetništvu je, da si zaljubljen v svojo idejo, saj to ti daje največjo energijo. Uspešni so tisti podjetniki, ki so poleg navdušenja in zaljubljenosti v svojo idejo pripravljene tudi plačati ceno. Največkrat je to cena časa, nekateri za svoje ideje plačajo ceno tudi v izgubi svoje družine, zdravja ... Normalno je tudi, če plačaš ceno, da lahko zelo obogatiš. V ZDA, kjer je podjetniški duh izjemno velik, vse, ki ustvarijo iz nič veliko, zelo spoštujejo. Zanje so to junaki, nobenih njihovih slabih lastnosti ne izpostavljajo, temveč jih izjemno cenijo. Za vse tranzicijske države pa večinoma pomeni biti podjetnik nekaj slabega, saj jih označujejo največkrat kot tajkune. Podjetniki in tajkuni pa nimajo veliko skupnega, saj podjetniki zdravo ustvarjajo in s tem služijo denar, tajkuni pa škodujejo državi, sodelujejo z mafijo, na račun svojih zaposlenih neetično bogatijo. V podjetništvu pa ne uspeje tisti, ki so le navdušeni in so za uspeh pripravljene premalo narediti. Takšni bodo izgubili svoje podjetje. Prav tako se to zgodi tistim, ki so uspešni podjetniki, vendar postanejo sčasoma arogantni. Postanejo prepomembni, govorijo, da so vse sami ustvarili, podcenjujejo svoje zaposlene in podobno. Torej, če vas zanima, ali boste uspešni podjetniki ali ne, povejte,

kakšno ceno ste pripravljeni plačati. Večkrat slišimo tudi izgovore, da so trenutno slabe tržne razmere. Ne obstajajo dobre in slabe tržne razmere, obstaja samo napačna strategija. Vsaka slabost potegne za sabo velike prednosti. Moraš jih samo videti in izkoristiti. Zato se strinjam, da v podjetništvu obstajajo veliki riziki, vendar so zanemarljivi v primerjavi z riziki, ki jih ima redno zaposlen.

"Najbolj pomembni in uspešni ljudje na svetu mislijo vnaprej, zato si ustvarijo svojo podobo; potem se lotijo njenega natančnega uredničenja, tu jo dopolnijo, tam nekaj malega dodajo, spremenijo kakšno malenkost, toda nenehno gradijo – nenehno gradijo." Robert Collier

Kaj viša cene hrane?

Urška Gričnik, dipl. ekon.

Ob vseh naravnih katastrofah, ki se pojavljajo, in vedno višjih cenah osnovnih živil se sprašujemo, zakaj se vse to dogaja. Naravne nesreče, ki nas prizadenejo letno, so se v zadnjih desetih letih povečale za vsaj 4-krat, cena hrane pa se je v zadnjih letih dvignila tudi za 100 %. Dejstvo je, da so nesreče, ki se dogajajo, povezane tako z globalnim segrevanjem in človekovim poseganjem v okolje kot z naraščanjem prebivalstva. Vidimo torej, da večino tega povzroča predvsem človek sam. Poudarjam pa, da obstaja razlika med nesrečo in katastrofo, saj slednja predstavlja grobo poseganje v ekološko in sociološko ravnovesje območja, na katerem se pojavi. Zaradi tega prihaja vsako leto do neizmerno visokih finančnih posledic, ki seveda dolgoročno vplivajo tudi na vsakega izmed nas. Takšne vrste naravnih katastrof, s katerimi se soočamo danes, predstavljajo za gospodarstvo dosti večjo ekonomsko škodo kakor nesreče v nekem normalnem obsegu. Pri vsem tem pa ni neobičajno, da se večja pomen zavarovalnic in še posebej pozavarovalnic. Z zavarovanjem namreč ustvarjamo gospodarsko varnost z izravnanjem gospodarske nevarnosti. Naloga zavarovalnic je zaščita zavarovanca pred potencialno visokimi škodami.

Pozavarovalnice pa podobno zaščito nudijo zavarovalnicam, saj morajo imeti poglobljeno vlogo pri zagotavljanju kapacitet, ustvarjanju stabilnosti in krepitvi finančnega stanja. Res pa je, da je veliko uveljavljanje škod in vedno več takšnih primerov dvignilo višino zavarovalnih premij, kaj je seveda najbolj občutil potrošnik. Prav zaradi vsega omenjenega se zavarovalnice danes poslužujejo modeliranja naravnih katastrof. Naravne katastrofe pa ne višajo samo cen zavarovalnin, temveč višajo tudi cene hrane. Dejstvo je namreč, da je tam, kjer se pojavi katera izmed naravnih nesreč, uničen tudi ves pridelek, kar pomeni, da je na trgu manj razpoložljivih virov, kar pripelje do povišanja cen hrane na trgu za končnega potrošnika. Vendar na naraščanje cen hrane vplivajo tudi drugi dejavniki, ki imajo večinoma izvor izven Evropske unije. Kot smo prej omenili, naravne nesreče povzročajo tudi nenehno naraščanje prebivalstva, to pa je krivo tudi za vedno večje povpraševanje po živilskih proizvodih in za zviševanje življenjskega standarda. Predvsem se je zelo povečala poraba mesa, do česar sta pripeljala spremenjen življenjski slog in standard. Če pojasnim: povečana poraba mesa pomeni vzrejo več živali, kar pripelje do povečanega povpraševanja po žitih, ki se uporabljajo za krmo, kar nazadnje vidimo v odražanju cen na svetovnih trgih. Opozarjam pa, da na ceno koruze, pa tudi soje, vpliva

Toča, maj 2009 (foto: Marko Krejan)

povečano povpraševanje po biogorivih, ki vedno bolj konkurira povpraševanju po živilskih proizvodih, kar pripelje do zmanjšane ponudbe kmetijskih proizvodov za proizvodnjo v korist biogoriv. Pri vsem tem ne smemo zanemariti trga nafte, katerega cene spet močno naraščajo, kar pripomore k višjim cenam hrane, saj imajo kmetje pri pridelavi več stroškov. Zvišanje cen hrane je svetovni pojav, njen vpliv pa je precej odvisen od držav po celem svetu, med katerimi prednjačijo Kitajska, Brazilija in ZDA. Najbolj so seveda prizadeti tisti v najrevnejših deželah, ki imajo poleg pomanjkanja probleme tudi z nemiri v državi in kjer je kmetijstvo praktično na minimumu, kar pripelje do skoraj 100 % uvoza surovin. Pri nas, v Evropi, pa višanje cen hrane dviguje tudi skupno inflacijo. V prihodnje bodo potrebni še večji dolgoročni in srednjeročni ukrepi, da zagotovimo stabilnost na trgu brez nadaljnega nihanja ter višanja cen.

Na področju obnovljivih virov energije se kažejo številne podjetniške priložnosti, še posebej na področju izrabe sončne energije. Vas zanima, kako izkoristiti možnosti in priložnosti sončne energije za finančne donose vašega gospodinjstva ali vašega podjetja?
Podjetje BISOL, d. o. o., vodilni ponudnik sončnih elektrarn v Sloveniji, in Podjetniški center Slovenj Gradec, d. o. o., sta 15. februarja organizirala strokovno predavanje SONČNA ELEKTRARNA JE OKOLJU PRIJAZNA IN FINANČNO ZANIMIVA NALOŽBA.

Investicija v sončno elektrarno ni le okolju prijazna, temveč zaradi od države zagotovljenih odkupnih cen

elektrike za obdobje 15 let predstavlja tudi dolgoročno in zanesljivo finančno naložbo. Na strehi enodružinske hiše lahko postavimo sončno elektrarno, ki več kot zadosti njihovi potrebi po električni energiji, sočasno pa v času trajanja zagotovljenih odkupnih cen prihrani cca 55 ton ogljikovega dioksida (toliko ga izpustimo v ozračje, če z avtomobilom prevozimo cca 300.000 km). Na večji površini (recimo proizvodni hali) je prihranek pri obremenitvi okolja toliko večji, enako pa velja tudi za finančne donose.

V kolikor razpolagate s primerno strešno površino, se lahko torej pojavite kot potencialni investitor ali pa celo potencialni najemodajalec za podjetje, ki bo investiralo v gradnjo sončne elektrarne na vaši strehi.

Sodelujoči so na predavanju izvedeli:

- zakaj investirati v sončno elektrarno;
- na kaj moramo biti pozorni pri izbiri proizvajalca modulov ter izvajalca elektrarne;
- kateri so gradniki sončnih elektrarn in kako poteka postopek gradnje;
- kakšna je donosnost sončnih elektrarn;
- kje registriramo podjetje, pridobimo kredit in zavarujemo elektrarno.

Katarina Žagar,
Podjetniški center Slovenj Gradec

Prenovljen regijski portal www.nucam.info

Nataša Konečnik Vidmar

Mladinski kulturni center Slovenj Gradec je prenovil regijsko kulturno-informacijski portal Multimedijskega centra Koroške, ki je projekt Mladinskega kulturnega centra Slovenj Gradec www.nucam.info. Portal pokriva informacije s področja kulture,

izobraževanja in dnevnega dogajanja v regiji. Na njem lahko najdete seznam kulturnih, izobraževalnih, vladnih in nevladnih ter drugih organizacij, ki delujejo na področju Koroške. V okviru MMC Koroške je uporabnikom na razpolago računalniška e-učilnica, ki vsebuje devet računalniških enot, omogočen je prost dostop do spleta in možnost kreativnega multimedijskega ustvarjanja. Organizirani so razni tečaji za uporabo računalniške strojne in programske opreme. **Na spletni strani www.nucam.info bi radi izdelali**

seznam kulturnih in drugih ustanov (izobraževanje, umetnost, turizem) s področja Koroške, ki aktivno prispevajo k oblikovanju kulturne ponudbe in dogajanja v regiji. Vabijo vse, ki ste aktivni na področju kulture (izobraževanja, umetnosti, turizma), da jim posedujete svoje podatke in pomagate oblikovati čim popolnejši seznam institucij za celotno koroško regijo. Dobite jih lahko na telefonski številki 02 88 295 85 v popoldanskem času (Lucija Čevnik).

The screenshot shows the website interface with a search bar at the top and several content blocks. The 'UNITED GROOVES' section features a text description of a jazz ensemble. The 'KOLEDAR DOGODKOV' section displays a calendar for February 2011. The 'PROSTA DELOVNA MESTA' section lists two job openings with dates and locations. The 'FOTOGRAFIJE MKC' section shows a grid of image thumbnails.

Bralna značka za odrasle in muzejski MEGA kviz

Nataša Konečnik Vidmar

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem izvajajo projekt promocije branja za odrasle – bralno značko za odrasle – pod motom Korošci pa bukve beremo. Branje knjig

poteka od novembra 2010 do aprila 2011. Vsi bralci, ki bodo v tem obdobju prebrali vsaj 5 knjig s priporočilnega seznama, bodo na zaključni prireditvi prejeli knjižno nagrado in praktično darilo. Slovenski knjižnično-muzejski MEGA kviz je od sredine oktobra dostopen na spletu na naslovu www.koz.si/megakviz. Reševati ga bo mogoče po posameznih sklopih vsak mesec sproti. Kot informacija in spodbuda k reševanju bo predstavljen vsak mesec – od oktobra do marca – tudi v reviji PIL in na TV Slovenija (v sklopu Enajste šole, oddaje za radovedneže).

Božično-novoletna križanka vam, kot kaže, ni povzročala pretiranih preglavic, saj smo v uredništvu Viharnika štiri (ker je bila ravno praznična križanka) nagrajence izžrebali iz precejšnjega kupa prejetih rešitev. Tisti, ki ste pravilno rešili križanko, ste dobili gesli: BOŽIČNO DREVO in SREČNO NOVO LETO.

Roka bivše urednice Ide Robnik je izžrebala naslednje tri nagrajence:

- **zgoščenko Milana Kamnika Gnar si je prislužila Irena Prapotnik**, Maistrova 3, Slovenj Gradec;
- **knjigo Marjana Jermana Iz pekla dobi Olga Kotnik**, Šentjanž 14, Šentjanž pri Dravogradu;
- **pesniško zbirko Milene Cigler Gregorc Dar histerije bo dobil v dar Ivan Dimec**, Otiški Vrh 20 b, Dravograd;
- **knjižico pesmi Vide Gerl Tihi večeri pa Justina Založnik**, Gozdarska cesta 92, Mislinja.

Čestitke nagrajencem in vsem, ki ste križanko pravilno rešili!

Uredništvo Viharnika

Viharnik

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan

Uredniški odbor:

Ida Robnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Marta Krejan, Franc Jurač, Brane Širnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Naslovnica:

Gorazd Mlinšek
(delavci GG SG na Štekniji)

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Ivan Ramšak

28. oktober 1927–29. december 2010

Na pokopališču v Doliču je že prvega januarja letos molče stopala žalostna množica pogrebcev. Na poslednjo pot je pospremila Ivana Ramšaka in se ob besedah govornika spomnila njegove življenjske poti.

Na Navrškem, kjer je mama Jožefa povila kar 13 otrok, se je 28. oktobra 1927 rodil Ivan. V njegovo otroštvo se je sleherni dan zatekala želja po večjem koščku vsakdanjega kruha. Kljub pridnemu delu na veliki kmetiji, za katerim je moral zgodaj stegniti ročice, je revščina odmerjala skromnost vsej družini. Mladeničevo mladost je resnila še vojna, pa po njej prisilna vključitev med policiste v Dravogradu in še služenje vojaščine v Osijeku. Po prestanih preizkušnjah je rad prijel za delo na rojstni kmetiji, kjer so ob ostalih opravilih kuhali še apno. Za službovanje se je zato kar pozno odločil. Po začetnem garaškem delu v peskolomu se je leta 1953 znašel v jami velenjskega premogovnika. Vanč se je isto leto s sosedovo Faniko presrečen znašel pred oltarjem. Saj sta se poznala že lep čas in ju je ljubezen vezala ob slehernem prostem trenutku. Zmogla jima je ob molitvi in razumevanju ublažiti bolečino, ko je umrla prvorojenka Zofija. Po poroki sta Ivan in Fanika zaživela na kmetiji pri Tomažku. Tam je, seveda kar doma, Fanika povila hčerko Evo. Ženinino rojstno domačijo pa sta leta 1955 zapustila, saj je Vanč dobil stanovanje v rudarskem naselju v Velenju. Pridno je delal in čeprav je bil mirne narave, glasu ni znal nikdar povzdigniti, je znal poskrbeti za razpoloženje. Zato so ga imeli sodelavci radi in Vanč je bil pravi kamerad. Ko se je Ramšakova družinica z rojstvom sina Vojka povečala, je bil očka še posebej srečen. Čeprav znanec nikdar ni odklonil pomoči, se je s službe hitro vračal domov. Med otrokoma se je prijeto počutil in želel jima je nuditi kar najlepšo mladost. S Faniko sta rada pohitela na rudarske izlete in srečanja in se poveselila. Načrtov za lepše življenjske trenutke jima tudi ni zmanjkalo. Ko je Vanč omenil gradnjo, sta s Faniko brž ugotovila, da ju vleče v naravo, v osrčje travnikov in gozdov. Na Tomažkovi kmetiji sta dobila parcelo in začela sta z gradnjo hiše. Ko sta po 20 letih zapuščala Velenje in se je srečna družinica preselila v novo zgrajeni domek, je bil Vanč upravičeno še ponosen povrh. Rudniku je sicer ostal zvest do 8. marca 1982, ko se je po zadnjem sihtu znašel med upokojenci. Je pa vselej pohitel domov, postoril marsikaj, pa še sosedom je rad pomagal. Na svakovi domačiji se je še posebej izkazal. Upokojenec je knapovsko naravo ohranjal še dolga leta. Zato si je omisliš še bikca in majhen hlevček. Hčerki in sinu je zaupal željo, da naj

ostaneta doma. Res je Eva z družino zaživela pod streho domačije, Vojko pa je na isti parceli postavil svojo hišo. Seveda mu je oče pri gradnji pomagal, kolikor se je le dalo. Prijetna leta, kakršna si je Vanč res zaslužil, so kar stekla.

Volji do življenja se ni odpovedal, ko ga je pred sedmimi leti zadela rahla možganska kap. Kar odleglo je njegovi Faniki, ko si je opomogel. Pa so se pred tremi leti začele izgubljati misli, demenca ga je sicer puščala tu in tam še kar zbranega, a so ponagajale še noge. Parkinsonova bolezen se je prehitro razvijala, letos je vse krenilo navzdol. Decembra je Ivan taval med bolnišnico in domom in v sredo, še pred novim letom, umrl.

Na njegovi poslednji poti so ga ob besedah in petju spremljali tudi zvoki godbe na pihala Rudnika Velenje. Vedno je verjel, da mu bodo zaigrali in dodali svoj čar pogrebemu obredu. Tega je ob skrbnem poteku pokopa pogrebne službe Jerneja Zaveršnika, toplih besedah govornika Marjana Križaja in srčnosti domačih pevcev z globokimi besedami sočutja opravil g. Mirko Horvat, doliški duhovnik. Žalujoci se vsem omenjenim zahvaljujejo, hvaležnost pa izrekajo še ostalim, ki so Ivana Ramšaka - Vanča pospremili na poslednji poti. Iskreno zahvalo izrekajo še županu Občine Mislinja g. Francu Šilaku in njegovim sodelavcem za darovanje cvetje in izrečene tolažilne besede sožalja.

Spomin je kot pesem, ki v srcih odzvanja,
spomin je kot cvet, ki nenehno poganja,
spomin je svetloba, ki dušo obliava,
spomin je ljubezen, ki v srcu prebiva.

Karolina Umek

1919–1991

Prvega februarja je minilo dvajset let, odkar je nehalo biti tvoje srce, draga mama Karolina Umek iz Šmartna.

Bila si mogočno, pokončno drevo. Noben vihar ti ni mogel izruvat korenin. Skrbela si za svoj rod in dajala si nam moč in pogum. Vsi smo si ustvarili domove, ki imajo vrata vedno odprta, tako kot so bila vedno odprta tvoja vrata. Toda zavedamo se, da bomo morali nekoč vsi za vedno oditi skozi. Izvedeli smo kruto resnico, da te razjeda neozdravljiva bolezen. Slutila si, da prihaja tvoj konec in ta dan je prišel ...

Vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen grob, iskrena hvala!

Tvoji otroci, vnuki in pravnuki

Prezgodaj si odšel, nam zapustil bolečino, ki ne mine. V tolažbo ohranili bomo nate lepe in trajne spomine.

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, deda, brata in strica

Maksa Vončine

16. september 1935–30. december 2010

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v dneh žalosti stali ob strani, nam izrazili pisno in ustno sožalje, darovali cvetje in sveče in se v ponedeljek, 3. januarja 2011, v tako velikem številu udeležili njegovega pogreba na starotrškem pokopališču.

Posebno se zahvaljujemo govornikom za lepe in iskrene besede: gospe Tatjani Krejan Košan, predsednici četrtne skupnosti Stari trg-mesto, gospodu Dušanu Leskovcu, starešini LD Slovenj Gradec, in gospodu Vjenceslavu Kučiču, predsedniku pobratene LD Hum na Sutli.

Iskrena hvala lovskim rogistom, praporščakom lovskih družin in vsem lovcem, ki so se udeležili pogreba in pripravili slovesno slovo.

Žalujoci: žena Marijana, sin Samo z družino, sin Marko, hčerka Darja z Vojkom, hčerka Simona, brata Oto in Rudi, sestre Erika in Ida z družinami ter drugi sorodniki

Zahvala

Izteče se čas, življenje nikoli ...

Jožica Kumer, rojena Ramšak

7. februar 1950–13. februar 2009

Ob drugi obletnici prerane smrti se zahvaljujemo vsem, ki se rajne Jožice

spominjate. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste rajno imeli radi, prižigate svečke na njenem grobu in darujete za svete maše.

Še naprej bomo imeli v mislih našo drago ženo, mamo in babico, še naprej sta z nami njena dobrota in ljubezen, ki jo lahko ima in daje samo mama.

Vsi njeni: mož Alojz, hči Silvija in sin Janez s sinom Timotejem

Zahvala

Ko pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči,
a čeprav spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.

V 97. letu je zatisnila svoje oči naša draga mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

Zalika Kacjan
Šentlenart 42, Mislinja
16. junij 1914–4. januar 2011

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in svete maše. Posebna hvala družinam Strahovnik, Tasič, Iršič in Krenker, ge. Slavki Mijoč, ge. Faniki Matavž ter vsem ostalim sorodnikom in znancem, ki so jo obiskovali, ji s srčno toplino polnili dolge dneve, cenili njeno delavnost in poštenost ter ji namenili svoje dobre misli.

Lepa hvala osebju doma varstva odraslih v Velenju za dolgoletno oskrbo in prijazen odnos v času njenega bivanja pri njih.

Hvala g. dekanu Tinetu Tajniku za opravljen poslovilni obred, g. Marjanu Križaju za izbrane besede slovesa in pogrebni službi g. Jerneja Zaveršnika za pogrebne storitve.

Vsem hvala za pomoč v času njene bolezn, za izrečena sožalja in iskreno sočustvovanje.

Žalujoci: vsi njeni

**Mirno in spokojno si zaspala,
v večni sen od nas odpotovala,
naj bo srečno tvoje potovanje,
a pogosto vračaj se nam v sanje.**

**Vedno vsi še v srcu te imamo,
kot babico, prababico in mamo,
vedno v naših srcih boš ostala,
za nas si mnogo v življenju dala.**

Štefka Škrubej
1924–2007

Mineva četrto leto, odkar si nas za vedno zapustila, draga mama, babica in prababica Štefka Škrubej, doma iz Šmartna pri Slovenj Gradcu.

Leta minevajo, življenje teče dalje, žalostni spomini pa ostanejo. Vedno se bomo spominjali tvoje dobrote, dobrosrčnosti in pravičnosti do vseh nas, ki si nas zapustila.

Zahvaljujemo se vsem, ki postojite ob njenem grobu, prižgete svečko in se spomnite nanjo.

Žalujoci: hčerka Danica z možem Rudijem, sin Zlatko, vnukinji Simona in Lidija z družinama, vnuka Dušan in Boris z družinama in ostalo sorodstvo.

Ivan Krenker – Jakobov Vanč
1931–2011

V daljavi še odmevajo božični zvonovi in srca človeštva so še vedno polna skrivnosti in miru svete noči. Moč božjega sonca se s svojimi žarki lesketa v kristalih snega na pobeljenih vrhovih naših gora in planin.

V tem lepem vzdušju in lepoti stvarstva ugasne človeško življenje. Utrne se kot zvezda v noči na nebesnem oboku. Stvarnik življenja nas pokliče iz tega zemeljskega bivanja v tisto večno srečno nebeško neskončnost, kjer božja ljubezen nikoli ne mine. Tako se je v osemdesetem letu starosti v sredo zvečer, 12. januarja, v slovenjgraški bolnišnici izteklo življenje pokojnega Jakobovega Vanča. Vsako slovo je težko. Vsaka

smrt prizadene zlasti njegove najbližje, pa tudi prijatelje in znance, čeprav sta žalost in trpljenje sestavna dela življenja.

Pokojni Vanč je bil rojen leta 1931 kot deveti, zadnji otrok v trdni kmečki Jakobovi družini. Takrat so bile zdrave kmečke družine, še posebej v času njegove mladosti, trden steber slovenstva in slovenskega naroda. V njej so vladali red in vrednote, ki jih je postavil stvarnik. Težko kmečko delo je spremljalo preprosto, vendar osrečujoče življenje, kjer je bila družina vsakodnevno zbrana ob skupni mizi, ob zdravi prehrani, kjer je še odmevala molitev in božji blagoslov ob zvonovih jutranje zarje in ob večernem Ave.

Vanček je bil najmlajši otrok v družini, kljub temu pa zaradi tega mamina ljubezen do drugih otrok ni bila nič manjša. Nedoumljiva je materinska ljubezen. Z rojstvom vsakega otroka se širi in še poglobi.

Življenjska pot pokojnega je tekla na raznih področjih. Po vojni, v kateri je ob koncu sodeloval tudi kot partizanski kurir, se je v združni trgovini v Mislinji izučil za trgovskega pomočnika. Po poroki s Kraljevo Milico maja leta 1957 je prevzel gospodarjenje na Jakobovi domačiji. Ker so bili prihodki na kmetiji nizki, je iskal dodatne vire zaslužka najprej z opravljanjem prevozov na mislinjski žagi, kasneje pa se je zaposlil v Gorenju Velenju, kjer je kot skladiščnik delal vse do svoje upokojitve.

Z ženo Milico sta kot dobra in umna gospodarja veliko postorila na Jakobovi kmetiji. Prenovila sta hišo in gospodarsko poslopje, zgradila strojno lopo in kozolec in nabavila vso potrebno mehanizacijo. Leta 1957 jima je požar uničil hlev, vendar sta ga z voljo in vztrajnostjo spet obnovila. V slogi je moč in to daje uspeh tudi v zakonu. V delu sta bila sreča in veselje. In tako jima je ob vsakodnevnem trdem delu teklo življenje. Otrok v zakonu nista imela in morda ju je tudi ta okoliščina toliko bolj zblíževala in utrjevala. Malo je bilo časa za počitek, saj je žena Milica ob vsakodnevnih opravilih prevzela še skupno zbiralno mleka, na Vanča pa je zato padlo toliko več dela.

Zdravje pokojnemu Vanču ni bilo najbolj naklonjeno. Z leti so pešale njegove življenjske moči, a sta dobra sorodnika, ki sta zgradila svoji hiši na Jakobovi kmetiji, Mirko in Branko, v svojem prostem času, zlasti še v zadnjih letih, veliko pomagala pri zahtevnejših delih in opravilih na kmetiji.

Pokojni Vanč pa je bil tudi družaben človek, zlasti je rad prepeval in s svojim visokim tenorjem v marsikaterem zboru dal poseben pečat slovenski in cerkveni pesmi. Vrsto let je prepeval tudi v moškem cerkvenem zboru. Spominjam se, kako je takrat iz ust mladih pevcev donela Marijina pesem: "Tebi, Marija, mogočna kraljica, možje in fantje darujmo srce. Trdno kot skala, kot hrast bomo stali, duše pogube srčno varovali." In s svojim lepim tenorjem je tem pesmim dodal svoj čar tudi Jakobov Vanč.

Vsi ti lepi spomini danes ob slovesu krasijo njegovo življenjsko pot. Naj ga Bog, v katerega je upal in veroval, sprejme v zbor nebeških angelov, da bo z njimi prepeval slavo Bogu na višavah in mu prenesel tisti božični mir, ki so ga bili deležni pastirji na betlehemske poljanah.

Počivaj v miru na božji njivi. Ženi Milici in vsem sorodnikom ob boleči izgubi izrekam iskreno sožalje.

Stanko Tovšak

Hrvatovemu Francu v slovo

29. november 1923–11. januar 2011

11. januarja letos je v domači hiši v Kotljah umrl Franc Herman starejši, 13. januarja pa smo ga Hotuljci v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in mu s tem izkazali svoje globoko spoštovanje.

Rodil se je 29. novembra leta 1923 pri Hrvatv v Kotljah kot prvi izmed štirih otrok Franca in Jerice Herman. Čeprav je bila Hrvatova kmetija trdna in družina ni trpela pomanjkanja, je v življenju marsikaj doživel in preстал. V najlepših fantovskih letih ga je druga svetovna vojna skupaj z leto dni mlajšim bratom Rudijem potegnila v svoj krvavi vrtinec. Prisilno mobilizirana sta trpela po vseh deželah in frontah Evrope. Rudi je padel med bojem na Poljskem, Franc pa je ostal živ in se je vrnil domov, čeprav je bil v daljnem Tarnopolu v Rusiji ranjen. Po okrevanju so ga spomladi leta 1945 spustili domov na dopust, od koder pa se ni hotel vrniti na fronto. Skrit doma je maja 1945 dočkal svobodo, nato pa bil miličnik na postaji milice na Ravnah. Najprej je opravljal dela kurirja, nato pa še ekonoma. Ker ni ostal v vrstah takratne milice, je moral spomladi leta 1948 na služenje vojaškega roka v Srbijo. Odslužil ga je v Nišu, Knjaževcu in Negotinu. V družini je bil kot edini fant predviden za naslednika kmetije, zato je z veliko ljubeznijo delal na zemlji, rad pa je pomagal tudi drugim ljudem, če so potrebovali njegovo pomoč. Rad je hodil v steljeraje, veselili sta ga vožnja in sekanje stelje, več pa je bil tudi dela s koso, saj je manj dostopna mesta na kmetiji pokosil že ob svitu, ko so domači še trdno spali. To spretnost je 75-leten dokazal na nekem pikniku na Rogli, ko je na tekmovanju v košnji med mnogo mlajšimi tekmovalci zasedel 2. mesto. Kot sposobnega mesarja samouka so ga hotuljski in okoliški kmetje dolga leta vabili na kolone, da jim je pripravljaj okusne mesne izdelke.

Franc je bil veseljak, ki je tu in tam zaigral na ustno harmoniko, ki je ljubil veselice in bil aktiven udeleženez različnih oblik družabnega življenja v kraju. Dolga leta je bil tudi član Prostovoljnega gasilskega društva Kotle, osem let tajnik društva in gasilski podčastnik. Deloval je v desetini, v kateri je bilo menda kar sedem Francev.

Leta 1960 se je poročil z Radmanovo Veroniko z Gornjega Razborja in si z njo ustvaril družino. Bil je dober mož in oče. Svoje štiri sinove je vzgajal z lepo besedo in skupaj z ženo poskrbel, da so zrasli v dobre in odgovorne ljudi. Pred leti so prijazno in z razumevanjem navezali stike s sestro Metko, ki se je Francu rodila, še preden je spoznal Veroniko.

Leta 2003 je Franc predal posestvo najstarejšemu sinu Franciju, ki z ženo Ivanko in

sinom Damjanom skrbi za kmetijo in se trudi, da bi ostala enako trdna in gostoljubna, kot je bila v času, ko sta gospodarila še Veronika in Franc.

Življenje v domači hiši skupaj s sinovo in vnukovo družino bi lahko bilo še veliko lepše, ko bi ne bilo Frančeve bolezni, ki je tako Veroniko kot njega priklenila na dom. Tako nista mogla več peš na Rimski vrelec po kisló vodo, ne na sprehode do hiše Frančeve sestre Trezike in ne do hiš svojih treh sinov in njihovih družin, sta se pa iskreno veselila obiskov svojih najdražjih, predvsem vseh devetih vnukov in sedmih pravnukov.

Če bi Franc mogel, bi se za pomoč v času bolezni zahvalil vsem svojim najdražjim, posebej pa svoji ženi Veroniki, ki mu je stala ob strani v dobrem in slabem in tako v celoti izpolnila obljubo, ki mu jo je dala pred oltarjem pred petdesetimi leti in pol.

Franc je odšel. Zdaj počiva na hotuljskem pokopališču med svojimi, le streljaj od domače hiše. Ostajajo pa njegova dela, ki so zapisana v srcih vseh nas, ki smo ga poznali, ostaja vse tisto, kar je kot dober oče vsadil v svoje otroke, ki so kot on prijazni in spoštovanja vredni ljudje, ostajajo spomini, ki bodo živeli, dokler bomo živeli mi.

Naj bo spokojen, sladek spanec tvoj,
prinese blaženega naj miru,
v srcih nosili bomo te s seboj,
spominjali se bomo dni, ko bil si tu.

Urška Zdovc

Dragi Ledineški Franc!

1950–2010

Prvi sneg. Zima. Prva svečka. Adventni čas. To je vedno čas veselja, radostnega pričakovanja rojstva našega odrešenika. Ampak to naše veselje se je spreobrnilo v bridko žalost, saj je odrešenik k sebi mnogo prezgodaj poklical zvestega moža, dobrega očeta, prijaznega soseda in prijatelja Franca.

Čeprav se je v naša srca naselila huda bolečina, ker je prerano odšel v večni pokoj in počitek, smo vendar ponosni, da smo živeli v njegovi bližini in da je bilo v njegovem srcu dovolj prostora tudi za nas. Kljub temu da je imel svojo družino in je vsem dajal dovolj ljubezni, je imel dovolj ljubezni tudi za nas, ki smo bili le sosede, znanci in prijatelji.

Franc Mravljak se je rodil 26. 9. 1950. leta mami Mariji in očetu Avgustu na Ledineški kmetiji. Bil jima je v velik ponos in veselje. Že kot mlad fant je pokazal vse vrline kmeta, zato sta ga oče in mama postavila za gospodarja domačije. Po očetovi smrti je poprijel za vajeti, za vodenje kmetije, ki zahteva pridnega in brihtnega človeka. Tega poslanstva se je lotil z veliko vnemo, saj se je zavedal, da dobro kmetovanje zahteva celega človeka, celo družino. Spoznal je pridno in pošteno življenjsko sopotnico Treziko, s katero sta poprijela za težka kmečka dela. Kar kmalu je v njun dom posijalo sonce sreče, v zibelki se je zaslíhal jok sina Franja in nato še Gustija. Svoja sinova je naučil poštenosti in marljivosti, da sta se lahko podala na svojo pot v življenju. Prav posebno mesto v njegovem srcu je imela vnukinja Tjaša.

Dragi Franc, nikdar niste klonili, nikdar se niste pritoževali. Ponosno ste ostali zvesti domači grudi, skupaj z družino ste si ustvarili nov in topel dom. Bili ste človek odprtega srca. Ljubili ste svoj dom in svoje bližnje, ljubili ste svojo domačijo, radi ste opravljali svoje delo kmeta, zato niste radi odhajali od doma, bili pa ste zelo veseli, ko je kdo prestopil prag vašega doma. Vsakega ste sprejeli z odprtimi rokami in z nasmeškom na ustih. Bili ste velika opora svoji družini, vse dokler vas ni premagala nenadna bolezen. Po tednu dni v slovenjgraški bolnišnici ste prišli domov, se poslovili od svojih bližnjih in od svoje domačije ter odšli v večno življenje, kamor vas je odrešenik poklical zadnji novembrski dan. Bog, v katerega ste verovali, je zaprl vašo knjigo življenja.

Še bo zapihal veter po naših dolinah in planinah, še bo sneg pobelil naše gozdove in travnike in tudi svečke na adventnem venčku bomo prižigali, a z grenkobo v srcu, saj vas ne bo več zraven, nikoli več ne bomo slišali vaših toplih besed in nikoli več ne bomo stisnili vaše tople dlani. Za vedno pa bodo ostali spomini na vašo nesebično ljubezen in ostali bodo spomini vašega poštenega življenja.

Žalujoci: vsi vaši

ČLOVEK NI NA TEM SVETU DOMA.
DOM UMRLJIVEGA TELESA JE ZEMLJA,
KI JE NAS VSEH MATI.
DOM NEUMRLJIVE DUŠE
PA JE V VEČNOSTI OČETOVA HIŠA.
SKOZI VRATA ROJSTVA PRIDEMO V TO
DEŽELO PREBIVAT,
SKOZI VRATA SMRTI V NEZNANO
VEČNOST POČIVAT

(A. M. SLOMŠEK)

Dobro seme je padlo v zemljo ...
 Čeprav se zdi, da je včeraj bilo,
 je tega že davno ...
 Iz njega je zrastle trdno drevo,
 ki znalo je kljubovati vetru in mrazu.
 Ob toplih sončnih žarkih je znalo užiti radost,
 ob božanju nežnega vetra
 so veje njegove igrivo šumele
 ter dajale čudovito zavetje
 tako pticam pojočim, kot trudnemu
 popotniku.
 O, je znalo to drevo kljubovati vsem
 nevarnostim,
 ob tem pa v vsej svoji polnosti užiti in
 dopolniti lepoto narave ...
 In nekega dne je prišel čas,
 ko se je to drevo poslovilo ...
 Ni izginilo. Le spremenilo je bivanje svoje.

V začetku septembra 2010 nas je zapustil dragi
 mož, atek, deda in praded

Drago Založnik – Rudlov Drago iz Mislinje 1934–2010

Rodil se je leta 1934 v Spodnji Komisiji pod
 zelenim Pohorjem, kjer je preživel svoja mlada
 leta. Pohorski gozdovi so mu dajali kruh vsa leta,
 od 1948 dalje, ko je kot mlad fant, navajen trdega
 dela, začel s sekiro, nato z motorno žago v roki,
 pa še kasneje s traktorjem, služiti svoj kruh. Leta
 1957 si je našel življenjsko družico, Vetriško
 Emico, se poročil in ustvaril toplo gnezdo
 najprej na domačiji v Komisiji, od leta 1965 pa je
 z družino živel v Mislinji. Pohorskim gozdom
 je ostal zvest vse do upokojitve v letu 1989.

Na svoji poti pa je poleg žene, sina, hčerke, petih
 vnukov in dveh pravnukinj imel še veliko
 spremljevalcev. Smeh, vedrina, dobra volja,
 prešerna pesem, frajtonarica in nesebičnost so
 ga spremljali, vedno je našel čas za to; zaigrati na
 frajtonarico, zapeti z družino, prijatelji,
 sorodniki, priskočiti na pomoč, ko je bilo
 potrebno ...

A nekega dne,
 v začetku septembra 2010,
 je prišel čas,
 ko se je tiho poslovil od nas...
 Ni izginil, ni odšel,
 le spremenil je bivanje svoje...

Vedno nam bo ostal v dragem spominu, saj nas
 spremlja v vsaki pesmi, v vsakem kotičku doma,
 v vsakem pogledu, v vsaki besedi ...

Iskrena hvala vsem sorodnikom za nesebično
 pomoč, g. župniku za opravljen obred in sveto
 mašo, godbi in pevcem za zaigrane in odpete
 žalostinke, govornici za lepe besede. Hvala
 vsem, ki za trenutek stojite ob njegovem
 grobu, se ga spomnite in ohranite v spominu.

Vsi njegovi

Ne stoj ob mojem grobu, ne žaluj.
 Ni me tu. Ne spim.
 Sem tisoč vetričev, ki piha;
 sem blišč kristalčkov belega snega.
 Sem snop svetlobe, ki obsije zrelo žito
 in nežen dež, ki le jesen pozna.
 Ko zjutraj se v tišino prebudiš,
 sem lastovka, ki prileti –
 z jato drugih ptic.
 Sem svetla zvezda jasnega neba
 in sijem vse noči.
 Zato ... ne stoj ob mojem grobu in ne jokaj.
 Ni me tu. Ne spim.

(R. Hepburn: Immortality)

Rado Kresnik 1. februar 1964–16. julij 2010

Vse ima svoj čas in vsak opravek ima svojo uro
 pod nebom; je čas joka in čas smeha, je čas
 veselja in čas žalovanja, je čas govorjenja in čas
 molka, je čas rojstva, čas življenja in čas smrti.
 Vsi vemo, da je smrt del življenja vsakega
 človeka, a ko se nas dotakne, nekako okamnimo
 in obnemimo. Tako smo obnemeli tudi, ko je
 lanskega julija v petkovih dopoldanskih urah
 zadnji list v knjigi svojega življenja obrnil naš
 dragi in spoštovani sosed, mož, oče, brat in sin
 Rado Kresnik – Krinski Rado, kot smo ga
 večinoma poznali.

Z bolečino v srcu smo se zbrali okoli njegove
 žare, živi venec množice ljudi pa je pričal, da se
 poslavljamo od priljubljenega in spoštovanega
 človeka. Vsako slovo je težko, najtežje pa je
 zadnje slovo od tistih, ki smo jih imeli radi, ki so
 bili vse življenje z nami, z nami delili dobre in
 slabe trenutke, z nami delili radost in gorje, se z
 nami veselili in bili žalostni, nas bodrili in nam
 pomagali.

Težko je najti in izbrati besede, s katerimi bi
 opisali njegovo mnogo prerano končano
 življenjsko pot. Pa ne zato, ker bi v svojem
 življenju nič ali pa malo storil. Ravno nasprotno,
 v njegovem delu in življenju se je nabralo toliko
 stvari, da jih je težko vse naštet in opisati.
 Poslovali smo se od človeka, ki je domačiji,
 družini, sosedom in prijateljem kot tudi kraju
 Legen pustil svoj neizbrisen in trajen pečat.

Le kdo se ne bi spomnil mladega fanta, ki je na
 odrskih deskah s svojim iskrivim humorjem na
 najrazličnejših prireditvah privabljal smeh na
 obraze obiskovalcev; le kdo se ne spomni člana
 MOPZ Kope, ki je s svojim žametnim tenorjem

pritegnil ušesa in srca poslušalcev; le kdo se ne
 spomni prizadevnega predsednika mladinske
 organizacije, ki je na planinskih izletih skrbel za
 smeh in dobro voljo; le kdo se ne spomni
 aktivnega člana upravnega odbora gasilskega
 društva Legen, ki je s svojim delom pomagal pri
 razvoju društva; le kdo se ne spomni fanta in
 moža, ki je za svoje sosede in prijatelje žrtvoval
 marsikatero urico prostega časa in je rad
 priskočil na pomoč z nasvetom, delom,
 materialom ... In ne nazadnje, le kdo se ne
 spomni govornika, ki se je z izbranimi in
 ganljivimi besedami mnogokrat poslavljajal od
 pokojnih. Bil je človek, ki si ga moral ceniti in
 spoštovati, bil je človek, ki si ga preprosto moral
 imeti rad.

Zibel življenja mu je stekla 1. februarja 1964 na
 Krenkarjevi domačiji na obronkih zelenega
 Pohorja. Kot prvi od treh sinov se je rodil očetu
 Nadiju in mami Jožici in kar nekako samo po
 sebi je bilo umevno, da bo nekoč prav on postal
 gospodar ugledne kmetije. Po končani osnovni
 šoli v Šmartnem je šolanje nadaljeval na
 kmetijski šoli v Mariboru in pridobil poklic
 mehanik kmetijskih strojev. Bil je odličen
 učenec in dijak, njegovo znanje, sposobnost in
 prizadevnost so bili dejavniki, ki so potrjevali,
 da bo uspešno kmetoval. In res je vse svoje
 življenje pustil na kmetiji, jo posodobil, obnovil
 in opremil z najrazličnejšo kmetijsko
 mehanizacijo. Osebnostno srečo in zadovoljstvo so
 mu prinesli žena Janja, sin Andraž ter hčerki
 Urška in Špela, ki so kot zlata sončeca sijali v
 njegovem življenju.

Žal so v življenju človeka vzponi in padci, so
 srečni in veseli, pa tudi žalostni in tragični
 trenutki. Tudi njemu je boginja usode namenila
 vse to. Veliko bitk je bojeval v svojem kratkem
 življenju, iz večine je izšel kot zmagovalc. Tudi
 mnogo osebnih bitk je bojeval, nekatere
 uspešno prebrodil, drugim se je moral ukloniti.
 Žal je bila zadnja osebna bitka zanj prenaporna,
 mogoče je potreboval pomoč, pa je ponosen, kot
 je bil, morda ni hotel poiskati in sprejeti. Morda
 so mu nekateri dogodki vzeli voljo in moč,
 morda je usoda zanj poslednjo uro določila že
 ob rojstvu. Kako hitro se lahko vse obrne!

Le bolečina v srcih in praznina v domu sta ostali.
 In spomin, ki kot drobna lučka tli v vseh naših
 srcih, zlasti v srcih tistih, ki so z njim živeli in ga
 imeli radi.

V objemu zemlje slovenske, ki jo je vedno imel
 tako rad, je našel svoj večni mir in počitek, mir
 svoji duši, ki ga je včasih v življenju iskal zaman.
 Rože, ki smo jih položili na njegov grob, so
 ovenele, solze na naših licih je posušil veter, čas
 bo zacelil marsikatero globoko rano. Ostali pa so
 spomini: spomini na dobrega moža, očeta, sina
 in brata, na vse lepe trenutke, ki smo jih preživeli
 z njim, na njegova dobra in plemenita dela,
 ostali so spomini na njegovo prehojeno pot,
 ostali so sadovi njegovih pridnih rok.

Naj počiva v miru v zemlji domači in naj mu bo
 prijeten poslednji dom; nam pa ostaja upanje, da
 se morda nekoč srečamo nekje nad zvezdami.

Njegovi

Uspela peta licitacija vrednejših sortimentov lesa

Jože Urbancl

Foto: Jože Urbancl

Organizatorji so 11. februarja širši javnosti predstavili rezultate pete dražbe lesa, ki je tudi letos potekala na letališču v Slovenj Gradcu. Priprave za dražbo so se začele že v začetku jeseni preteklega leta. Gozdarji

Zavoda za gozdove Slovenije so lastnikom gozdov po vsej državi pomagali pri odbiri, pravilnem krojenju in zbiranju najkvalitetnejših sortimentov lesa. Najprimernejši čas za podiranje in pripravo lesa je bil v decembru in v prvih dneh januarja, po novem letu pa se je pričel dovoz hlodovine na mesto dražbe. Prevzem in razvrščanje hlodovine sta trajala do 18. januarja. Vsa oštevilčena in izmerjena hlodovina se je vpisala v katalog in nemudoma razposlala zainteresiranim kupcem. Ti so si imeli možnost vso hlodovino ogledati in zaprto ponudbo oddati do 2. februarja 2011. V ponudbi so navedli ceno, ki so jo bili pripravljene plačati za posamezni kos najkvalitetnejšega lesa. Do 2. februarja, ko je bilo javno odpiranje ponudb, je le-teh prispelo 28: 12 iz Slovenije, 9 iz Avstrije, 5 iz Nemčije, 1 s Hrvaške in 1 iz Švice. Ponujenih je bilo 1443 m³ metrov lesa oziroma 1768 kosov. Opažamo povečano zanimanje tujih kupcev, nekoliko manjše pa je žal zanimanje domačih predelovalcev lesa. Najvišja dosežena cena za gorski javor je letos preseгла lansko, hlod pa je bil nekoliko tanjši od lanskega, zato cena za posamezni kos lanske ni preseгла. V Društvu lastnikov gozdov Mislinjske doline smo še posebej veseli, da je prišel najdražji hlod iz gozda našega člana in skrbnega gozdnega posestnika Jožeta Kotnika iz Doliča. Njegov gorski javor je dosegel ceno 7.760 EUR za kubični meter, skupaj pa je hlod s prostornino 1,26 m³ dosegel ceno 9.759,18 EUR.

Organizatorji dražbe o izidih obvestijo kupce, hkrati pa pripravijo nov katalog z vpisanimi najvišjimi doseženimi cenami. 11. februarja so izide dražbe predstavili širši javnosti na tako imenovanem dnevu odprtih vrat. Prireditev se je pričela s tiskovno konferenco v prostorih restavracije na letališču. Novinarjem so predstavili svoje poglede na dražbo Jože Pojbič iz društva lastnikov gozdov Pomurja, ki je vodil tiskovno konferenco, Jože Jeromel, strokovni tajnik društva lastnikov gozdov Mislinjske doline in "duša" dražbe, Jošt Jakša, direktor ZGS, Jože Mori, strokovni tajnik zveze društev, Veronika Valentar iz KGZS OE Maribor in Milan Tretjak, vodja OE ZGS Slovenj Gradec. Direktor ZGS Jošt Jakša je poudaril, da odlična hlodovina iz naših gozdov ni naključje, ampak plod večstoletnega načrtnega dela z gozdovi. Želijo si, da bi čim več tega lesa predelali doma. Tudi Milan Tretjak iz OE Slovenj Gradec pravi, da je delo v gozdu naložba na daljši rok. Pozdravlja tako obliko prodaje, pri kateri OE Slovenj Gradec sodeluje že od vsega začetka, hkrati pa pravi, da bi bilo dobro tudi povprečno hlodovino, ki jo

Veroniki Valentar iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor je zaupano sodelovanje s tujimi kupci. Ugotavlja, da se je dražba dokončno uveljavila tudi med njimi. Pridobili so zaupanje, saj postaja licitacija v Slovenj Gradcu po ponujeni količini lesa ena največjih.

Jože Jeromel je predstavil rezultate dražbe. Svoj les je letos ponudilo 268 lastnikov gozdov, kar je precej več kot lani. Vesel je dobrega sodelovanja z ZGS in z vsemi ostalimi, ki so pripomogli pri uspešni izpeljavi dražbe. Kot posebnost je navedel doseženo ceno za jablano, to je 500 EUR za kubični meter. Tudi cipresa, ki je bila prodana za 300 EUR, je dosegla dobro ceno.

Jože Pojbič iz Pomurja, ki je vodil tiskovno konferenco, je izpostavil napačno oceno vrednosti gozdov, ki jo je izvajala geodetska uprava. Meni, da je vrednost gozda predvsem v njegovi lesni zalogi, česar pa geodetska uprava ni upoštevala.

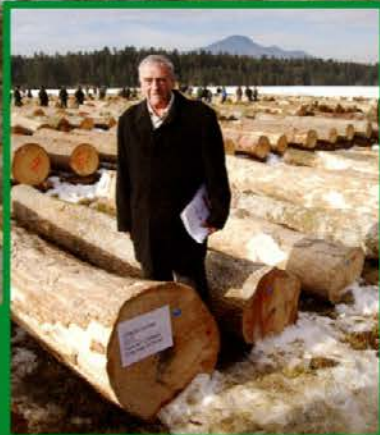
Za vse obiskovalce je bila organizirana prireditev, na kateri so dobili besedo povabljeni gosti. Popestrili so jo tudi pevci pevskega zbora.

Na tiskovni konferenci so svoje videnje dražbe predstavili (z desne): Jože Mori iz Zveze društev lastnikov gozdov, vodja ZGS OE Slovenj Gradec Milan Tretjak, Veronika Valentar iz KGZS, enota Maribor, Jože Pojbič iz Društva lastnikov gozdov Pomurje, Jože Jeromel, strokovni tajnik Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline, in Jošt Jakša, direktor ZGS.

lastniki prodajajo ob kamionskih cestah, ustrežneje ovrednotiti. Zavod je s svojimi 400 gozdarji po vsej Sloveniji pripravljen pomagati lastnikom gozdov pri pripravi hlodovine za dražbo pa tudi za prodajo povprečnega lesa. Strokovni tajnik zveze društev Jože Mori je povedal, da je v zvezo vključenih 22 društev. Svoje člane obveščajo o aktivnostih v zvezi z dražbo, o možnosti nakupa najkvalitetnejšega lesa pa obveščajo zainteresirane kupce preko Gospodarske in Obrtne zbornice.

Predsednik odbora za licitacijo Janko Ošlovnik se je zahvalil vsem, ki so kakor koli prispevali k uspehu dražbe, Jože Jeromel pa je še enkrat predstavil rezultate dražbe. Obiskovalci so pri vstopu kupili kataloge, ki so predstavljali vstopnico, in z zanimanjem pregledovali in komentirali razstavljeni hlodovino. Organizatorji smo vsem zaželeli prijeten dan med nami in jih hkrati povabili na sodelovanje na šesti dražbi prihodnje leto.

Najdražji gorski javor je zrasel na obronkih Paškega Kozjaka. Njegov lastnik Jože Kotnik si želi, da bi čim prej pridobili certifikat o poreklu lesa, saj meni, da imamo na Koroškem zelo kvaliteten les.

Na letošnji dražbi je bilo tudi veliko orehov, izkopanih s koreninami. Dosegali so zelo visoke cene.

Kakšen pomen ima licitacija za podjetje GG SG?

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec vsako leto sodeluje na licitaciji vrednejših sortimentov lesa. Po količini lesa smo v povprečju tudi daleč največji ponudnik, saj vsako leto ponudimo med 30 in 50 m³ lesa. Na letošnji licitaciji smo ponudili 36,5 m³ oblovine, ki smo jo začeli zbirati že dva meseca pred licitacijo. Od tega smo iz državnih gozdov ponudili 10,5 m³, ostalo količino lesa (26 m³), ki smo jo pripeljali na licitacijo, pa smo pridobili iz zasebnih gozdov. Ugodno prodanih je bilo 24,5 m³, medtem ko smo 12 m³ odpeljali, saj zanje ni bilo ustrezne ponudbe.

Licitacija je odlično organizirana, je dobra promocija za gozdarstvo in ima izobraževalni ter družabni pomen. S poslovnega vidika je za našo prodajo manjšega pomena, glede na to, da smo v dveh mesecih, v katerih smo izbirali kvalitetne sortimente, od 15.000 m³ prodane oblovine na licitaciji prodali samo 24 m³ ali 0,16 %. Dejstvo je, da iz državnih gozdov ne pridobimo kvalitetne hlodovine, primerne za kupce na licitaciji. Je pa izrednega pomena za lastnike gozdov, ki se tega iz leta v leto bolj zavedajo. Takšen način prodaje je dolgotrajen in je možen samo v zimskem času, ko so drevesa posekana izven vegetacijskega obdobja, ter seveda primeren samo za kvalitetne sortimente smreke, macesna in plemenitih listavcev, medtem ko jelka, bor in bukev trenutno niso zanimive drevesne vrste.

Silvo Pritržnik,
direktor GG Slovenj Gradec

Organizatorjem je bilo naklonjeno tudi vreme. Letos je bilo potrebno sneg očistiti samo enkrat. Del ekipe, ki je čistila hlode: Jože Rošar, Franc Pavlič in Anton Ažnoh.

Zupan Slovenj Gradca in poslanec državnega zbora Matjaž Zanoškar, Jože Kotnik in direktorica občinske uprave Slovenj Gradec mag. Lidija Požgan.

Zimsko delo v gozdu terja posebno previdnost

Branko Arl, inž. gozd., GG Slovenj Gradec

Foto: Branko Arl

Zimska sečnja in spravilo gozdnih lesnih sortimentov predstavljata še posebej zahtevne delovne razmere, omejeni smo pri varnem umikanju, prav tako pa ne smemo zapostavljati dodatnih nevarnosti, predvsem zdrs, ki jih prinašajo mokra oziroma poledenela tla in snežna odeja. Posebej je potrebno biti previden pri poseku drevja, ki ga je podrla snežna odeja. Kljub temu da v Gozdnem gospodarstvu delo v gozdu opravljajo profesionalci, ki so večji tega in izurjeni za delo v takih pogojih, bi vseeno rad opozoril vse zaposlene, ki opravljate dela v gozdu, in tudi druge bralce Viharnika, posebej lastnike gozdov, na sledeče:

- zaradi snega na drevju in deblu je lahko spremenjeno težišče drevesa;
- mraz povzroči krhkost lesa, ki se lahko hitreje prekolje, še posebej pa je treba biti pozoren na krhkost vej, ki se zaradi tega hitreje zlomijo – delujejo kot ledene sveče;
- zmrznjen les je težje žagati;
- delo v mrazu je težje, saj so naše reakcije upočasnjene;
- v snegu je premikanje in umikanje ob nevarnostih težje, zato moramo najprej dobro očistiti okolico drevesa in smer umika;
- v zimskih razmerah je teren, tudi če ni snega, spolzek in leden ter zaradi tega še bolj nevaren;

- posebno pozornost moramo posvetiti opremljenosti – za klinjenje v tem času uporabljamo lesene ali aluminijaste kline, ki naj ne bodo preširoki;
- uporabljajmo motorno žago z ogrevanim ročajem;
- obutev naj bo taka, da omogoča dober oprijem;
- poledenele ali zasnežene traktorske vlake zahtevajo še dodatno pazljivost pri spravilu lesa;
- veliko je polomljenega in obviseloga drevja, kar predstavlja dodatno nevarnost.

Vsem lastnikom gozdov predlagam, da razmislite o lastni usposobljenosti in izkušnosti za ta opravila. Pametno se je odločiti za dodatno izobraževanje in striktno upoštevanje pravil varnega dela pri sečnji in spravilu lesa iz gozda, v primeru neizkušnosti pa je to nevarno delo boljše prepustiti profesionalcem. V Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec smo za ta dela ustrezno usposobljeni in opremljeni.

Poskrbimo za varen umik

Les je pozimi globoko zmrznjen, zato pri sečnji uporabimo ustrezno orodje

Tudi vlake so spolzke, zato uporabljajmo le primerno opremljen traktor

ZAVARUJTE SVOJE PREMOŽENJE NA NOVO VREDNOST!

ZM
ZAVAROVALNICA MARIBOR

OPA

PREMOŽENJSKO ZAVAROVANJE
Z OSEBNO IN PRAVNO ASISTENCO
NA NOVO VREDNOST

080 19 20 • www.ZavarovalnicaMaribor.si